

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๙

วันศุกร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗

ณ ห้องประชุม ๖๐๔ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสรพัช ศรีปราชน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๔. นายอลงกต มณีภาค	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๕. ศาสตราจารย์สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๖. นายอำนาจ วิลาวลัย	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. นางทิพย์พาพร ตันติสุนทร	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. นายวิชฌ ธรรมวานิช	โฆษกคณะกรรมการ
๙. นายกฤษ ศิลปะชัย	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นางสาวกัญธนา อภิรมย์ภักดี	กรรมการ
๑๑. นายชินนทร์ ทองธรรมชาติ	กรรมการ
๑๒. นายดนัยภัทร ไชยวณิช	กรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์ธเนศ เพ็ญรัตน์	กรรมการ
๑๔. นางนิศนาถ รัตนนาคินทร์	กรรมการ
๑๕. นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	กรรมการ
๑๖. นางสาวปรีญาพร สุวรรณเกษ	กรรมการ
๑๗. นางสาวพรเพ็ญ วงศ์กิมโนชัย	กรรมการ
๑๘. นายภัทรพงษ์ ลีลาภัทร์	กรรมการ
๑๙. นายวรภพ วิริยะโรจน์	กรรมการ
๒๐. นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์	กรรมการ
๒๑. นายวิรุฬ ลิ้มสวาท	กรรมการ
๒๒. นางสาววิณาริน ลุฑิตานนท์	กรรมการ
๒๓. รองศาสตราจารย์ศันสนีย์ เอื้อพันธ์วิริยะกุล	กรรมการ
๒๔. นายสุวิทย์ มังคละ	กรรมการ
๒๕. นางสาวโสธยา ชมขวัญ	กรรมการ
๒๖. นางสาวอชิษฐา อีตวงษ์	กรรมการ
๒๗. นางอารายา แก้วประดับ	กรรมการ
๒๘. นายพงศ์พล ยอดเมืองเจริญ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๒๙. นางสาวกัญญารัตน์ โคตรภูเขียว	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑. นายไพบูลย์ นิติตะวัน	(ลาการประชุม)
๒. นายปรเมษฐ์ จิณา	(ลาการประชุม)
๓. ว่าที่พันตรี สรชาติ วิชย สุวรรณพรหม	(ลาการประชุม)
๔. นางสาววิสารดี เตชะธีราวัฒน์	(ลาการประชุม)
๕. นายรวี เล็กอุทัย	(ลาการประชุม)
๖. นายธนา กิจไพบูลย์ชัย	(ลาการประชุม)
๗. นายธนาชัย สุนทรอนันตชัย	(ลาการประชุม)
๘. นายเจียรชัย ชุกิตติวิบูลย์	(ลาการประชุม)
๙. นายปิ่นสักก์ สุรัสวดี	(ลาการประชุม)
๑๐. นายภาณุ พรวัฒนา	(ลาการประชุม)

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๑. รองศาสตราจารย์ศิริมา ปัญญาเมธีกุล
๒. นายพลช มีสัจย์
๓. นายพลธีธรรม ตริยะเกษม
๔. นายไพสิฐ พาณิชย์กุล
๕. นายสาวิทย์ แก้วหวาน
๖. นางสาวสุนีย์ วรุดมางกุล
๗. นายชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์
๘. นายประพจน์ ฉัตรประภาชัย
๙. นายมูฮำหมัด มาฮเดร์ ซุมซีไร่ อิชุมิ
๑๐. พลตรีหญิง ดาวใจ เจริญจิตพล
๑๑. นายสุกฤษฎ์ชัย ธีระเริงฤทธิ์
๑๒. นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์

ผู้ซึ่งคณะกรรมการมีมติมอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

๑. นางสาวกาญจนา สวยสม	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
๒. นายธนวิทย์ พลไทยสงค์	นิติกร

กระทรวงการต่างประเทศ

กรมอาเซียน

- นายณัชพล บุญपालิต	นักการทูตชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- นางสาวจिरายู อาจฤทธิ์	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

- นางสาวปติตา ปิยะพุทธิชัย

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

- นางสาวปัฐญา วีระไวทยะ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

- นายฉัฐพงษ์ โพธิ์วัฒนะชัย

นักบริหารแผนงานชำนาญการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวอรอุษา พรหมอืด

นักข่าวไทยพีบีเอส

๒. ว่าที่พันตรี กิติเฉลิม โครงกาพย์

ผู้ติดตามพลตรีหญิง ดาวใจ เจริญจิตพล

๓. นางสาวรัตดาวรรณ ชินปะ

ผู้ติดตามนางสาวสุนีย์ วรวิฑูมางกูร

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานคณะกรรมการได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑. ด้วยนายสุเทพ ทิมศิลป์ รักษาการประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจยาสูบ การยาสูบแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือเรียนประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ เรื่อง ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. โดยมีความกังวลเกี่ยวกับเนื้อหาในร่างกฎหมายบางฉบับอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยาสูบ

๒. ตามที่คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอให้ผู้แทนสำนักงานศาลปกครองทำความเข้าใจเพิ่มเติมเป็นหนังสือในกรณีมีข้อสังเกตตามมาตรา ๗๒ และพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีสิ่งแวดล้อมมีกฎหมายคุ้มครองกรณีให้ข้อมูลหรือความเห็นทางวิชาการหรือไม่ อย่างไร

รายละเอียดทั้งหมดปรากฏตามไฟล์เอกสารที่ฝ่ายเลขานุการจัดส่งข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (Line) คณะกรรมการเรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

๒.๑ ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ครั้งที่ ๑๗ วันศุกร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยมีการแก้ไข ดังนี้

๑) หน้า ๗ บรรทัดที่ ๘ เดิม “และตนเองในฐานะผู้รับหนังสือ” แก้ไขเป็น “และตนเองในฐานะผู้ร่วมรับหนังสือกับนางสาววิสาระดี เตชะธีราวัฒน์”

๒) หน้า ๗ บรรทัดที่ ๑๒ เดิม “แต่ความคิดเห็นทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ การนำหลักวิชาการ” แก้ไขเป็น “แต่ความคิดเห็นทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ โดยการนำหลักวิชาการ”

๓) หน้า ๗ บรรทัดที่ ๑๗ เดิม “ทั้งกลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มเปราะบาง” แก้ไขเป็น “ทั้งกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ”

๔) หน้า ๗ บรรทัดที่ ๒๐ เดิม “กรมบัญชีการคลัง” แก้ไขเป็น “กรมบัญชีกลาง”

๕) หน้า ๗ บรรทัดที่ ๒๖ เดิม “ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของคณะกรรมการ” เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์” แก้ไขเป็น “ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานของคณะกรรมการเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์หรือไม่ อย่างไรด้วย”

๖) หน้า ๒๒ บรรทัดที่ ๘ เดิม “สาธารณะของแผ่นดิน” แก้ไขเป็น “สาธารณสมบัติของแผ่นดิน”

๗) หน้า ๒๒ บรรทัดที่ ๑๐ เดิม “Damage Common Interest” แก้ไขเป็น “Damage to Common Interest”

๘) หน้า ๒๒ บรรทัดที่ ๑๔ เดิม “อากาศบริสุทธิ์” แก้ไขเป็น “อากาศสะอาด”

๙) หน้า ๒๒ บรรทัดที่ ๒๐ เดิม “เพื่อเป็นฐานสำหรับการพิจารณากำหนดค่าเสียหาย (In Cash) ของศาล หรือการดำเนินการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม (In Action)” แก้ไขเป็น “เพื่อเป็นฐานสำหรับศาลในการพิจารณากำหนดค่าเสียหายเป็นตัวเงิน (In Cash) หรือการดำเนินการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมด้วยการกระทำต่าง ๆ (In Action)”

๑๐) หน้า ๒๒ บรรทัดที่ ๒๓ เดิม “ความรับผิดชอบทางแพ่งในกรณีเอกชนในดำเนินการตามคำสั่ง” แก้ไขเป็น “ความรับผิดชอบทางแพ่งในกรณีเอกชนดำเนินการตามคำสั่ง”

๑๑) หน้า ๒๒ บรรทัดที่ ๒๕ เดิม “แต่ในมาตรา ๗๓” แก้ไขเป็น “แต่ในมาตรา ๗๒”

๑๒) หน้า ๒๔ บรรทัดที่ ๓๕ เดิม “ถือว่าเป็นวันสำคัญ” แก้ไขเป็น “ถือว่าเป็นวันสำคัญ และความคิดเห็นเรื่องกองทุนคงมีข้อสรุปแล้ว”

๑๓) หน้า ๒๔ บรรทัดที่ ๓๖ เดิม “ความสำเร็จของการพิจารณา” แก้ไขเป็น “ในประเด็นสำคัญของการพิจารณา”

๒๒ ที่ประชุมมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ครั้งที่ ๑๘ วันศุกร์ที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ไปรับรองในคราวประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

๓.๑ รายงานผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ กรรมการและประธานคณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. นำเสนอความคืบหน้าการพิจารณาของคณะอนุกรรมการหลังจากที่ได้มีการประชุมทั้งหมด ๒๗ ครั้ง และมีการประชุมนอกสถานที่ ณ จังหวัดนครปฐม โดยแต่ละหมวดมีการพิจารณาเนื้อหาว่ามาตรา เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วสองถึงสามครั้ง และตั้งใจว่าคณะอนุกรรมการจะพิจารณาเสร็จสิ้นภายในเดือนมิถุนายน เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการแล้วเสร็จทันวัน

International Clean Air Day คือ วันที่ ๗ กันยายนของทุกปี ทั้งนี้ การประชุมในวันนี้จะยังไม่ได้ นำเสนอเนื้อหา ร่างมาตรา แต่นำเสนอกรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างของกฎหมาย เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จากการพิจารณาร่างกฎหมายทั้ง ๗ ฉบับ ที่สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. บทเรียนและแนวคิดการจัดการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM_{2.5} โดยเนื้อหา ของร่างพระราชบัญญัตินี้ครอบคลุมมลพิษทางอากาศทุกประเภท ไม่ใช่เฉพาะ PM_{2.5} แต่ PM_{2.5} เป็น Key Drivers ของการทำให้เกิดร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑) การไล่จับ Hot Spot ในช่วงเผชิญเหตุ ๓ เดือน ไม่ใช่คำตอบและไม่ใช้ การแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน

๒) การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต้องทำงานต่อเนื่องในช่วง ๘ เดือนก่อนเกิดฤดูฝุ่น โดยใช้สูตร ๘ + ๓ + ๑ คือ แปรเดือนของการทำงานต่อเนื่อง เพื่อลดการเผชิญเหตุในช่วงสามเดือน ถ้าสามารถทำงานในช่วงแปรเดือนได้ดีจะช่วยลดสภาพปัญหา ความรุนแรงของปัญหา และลดความเสียหาย รวมถึงต้นทุนที่ต้องเสียทุกปี และหนึ่งเดือนในการฟื้นฟูสภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ ซึ่งบางปีมีการประเมินว่า สูงถึง ๕ - ๙% ของ GDP

๓) ปัญหาฝุ่น PM_{2.5} มีความซับซ้อน บางเรื่องเกิดขึ้นจากประเทศเพื่อนบ้าน ต้องใช้ชุดเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา อย่างน้อย ๑๐ เครื่องมือ เพราะเครื่องมือทางกฎหมาย เพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหาฝุ่น PM_{2.5} ได้

๔) ปัญหาฝุ่น PM_{2.5} มีขนาดและขอบเขตของปัญหาที่เกินกำลังของกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะป้องกันและจัดการแก้ไข เนื่องจากที่มาของแหล่งกำเนิด มลพิษทางอากาศมาจากหลายแหล่งที่มา คณะอนุกรรมการได้จำแนกแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ออกเป็น ๖ Sectors ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงต้องออกแบบให้เกิดการทำงานร่วมกัน หลายกระทรวง รวมถึงองค์กรนอกภาครัฐ

๕) ปัจจัยความสำเร็จของเรื่องนี้ คือ การกระจายอำนาจ สร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ ซึ่งพื้นที่นั้นหมายถึงในระดับจังหวัดและระดับที่ต่ำกว่าจังหวัด เช่น อำเภอ ตำบล องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากสามารถดำเนินการดังกล่าว ได้จะเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

บทเรียนและแนวคิดดังกล่าวเป็นฐานสำคัญในการนำมาออกแบบโครงสร้าง การบริหารของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ที่สามารถตอบโจทย์บทเรียนและแนวคิดทั้งห้าข้อข้างต้นได้

๒. สาเหตุรากฐาน คือ ปัญหาเชิงระบบและโครงสร้าง หากเปรียบเทียบกับภูเขาน้ำแข็ง ฝุ่น PM_{2.5} รวมทั้งมลพิษทางอากาศอื่น ๆ เป็นเพียงยอดภูเขาน้ำแข็ง การจัดการโดยการฉีดย้ำดับฝุ่น เป็นการจัดการที่ปลายทาง แต่ปัญหาที่อยู่ใต้ภูเขาน้ำแข็งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะช่วยแก้ไข ปัญหาดังกล่าว ๓ เรื่องสำคัญ คือ

๑) ระบบการทำงาน การบริหารของภาครัฐที่เป็น Pain Point กล่าวคือ ระบบแผน ระบบงบประมาณ กลไกการทำงานข้ามกรม/ข้ามกระทรวง ปัญหาข้อจำกัด ด้านกฎระเบียบของภาครัฐ โครงสร้างรัฐที่มีการรวมศูนย์ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวสะท้อน ผ่านการประชุมของคณะกรรมการหลายครั้งที่มีการเชิญหน่วยงานจากหลายกระทรวงเข้าร่วม

ประชุม และมีการสะท้อนปัญหาลักษณะดังกล่าว เช่น มีแผนระดับชาติ แผนบูรณาการ แต่ระบบงบประมาณไม่มีการบูรณาการ เป็นงบ Function เป็นต้น

๒) ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร โดยเฉพาะ การเข้าถึงสิทธิในที่ดินทำกิน ทรัพยากรในป่า และความมั่นคงด้านสิทธิในที่ดิน ซึ่งพื้นที่สูงหรือพื้นที่ ที่มีชุมชนอยู่ในป่าที่อยู่มาก่อนและมีการปลูกพืชระยะสั้น เช่น ข้าวโพด ไร่ยางพารา ขั้วพญาดิบ บั๊วนี้ จึงต้องแก้ไขเรื่องสิทธิความมั่นคงในที่ดิน เพื่อนำไปสู่การปรับโครงสร้างการผลิตให้ปลูกพืชยืนต้น และปลูกพืชที่ไม่เผา

๓) ขาดกฏกติกาที่เข้มแข็งในการกำกับระบบตลาดเสรี โดยเฉพาะในภาค เกษตรกรรมทำให้เกิดการขยายพื้นที่การเกษตรขึ้นไปบนพื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่สูงในพื้นที่ป่า และประเทศเพื่อนบ้าน

๓. ความจำเป็นและความสำคัญของกฎหมายอากาศสะอาด โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ ต้องสามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องดังต่อไปนี้

๑) การจัดการ แก้ไขสาเหตุรากฐานของปัญหา PM_{2.5} และมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะปัญหาเชิงระบบและโครงสร้าง

๒) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการทำงาน ของคณะกรรมการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา PM_{2.5} ทั้ง ๖ Sectors คือ ภาคเกษตร ภาคป่าไม้ ภาคคมนาคม ภาคอุตสาหกรรม ภาคพื้นที่ชุ่มน้ำ และภาคเมือง โดยทั้ง ๖ Sectors ดังกล่าวมีคณะกรรมการ องค์กร และกฎหมายเฉพาะในทุก Sectors โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะอุดช่องว่างและทำให้ประสิทธิภาพการใช้และการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) การแก้ไขปัญหาจุดอ่อน ข้อจำกัด (Pain Points) ต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่อง ระบบงบประมาณและการทำงานอย่างต่อเนื่องในช่วง ๘ เดือนก่อนเกิดสถานการณ์ฝุ่น PM_{2.5}

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องสามารถตอบโจทย์ทั้งสามประการข้างต้นได้ และสามารถอธิบายความจำเป็นและความสำคัญของการมีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จากปัญหา ทั้งสามข้อดังกล่าว

๔. โครงสร้างของร่างกฎหมายอากาศสะอาด โดยคณะอนุกรรมการได้นำ ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับ ที่สภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการมาพิจารณารวมเข้าไว้ด้วยกัน เปรียบเสมือนการออกแบบบ้านหลังใหม่เป็นร่างกฎหมายฉบับที่ ๘ ประกอบด้วย

๑) หลังคาบ้านเป็นเป้าหมาย คือ Clean Air Based ไม่ใช่ Air Pollution Based เพราะหากอยู่บนฐานดังกล่าวการจัดการมลพิษจะเป็นการจัดการปลายทาง แต่หากเป้าหมาย คือ Clean Air Based จะมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการมากกว่าการจัดการเฉพาะยอดภูเขา น้ำแข็ง (PM_{2.5} และมลพิษทางอากาศอื่น ๆ)

๒) เสาบ้านสี่เสา ประกอบไปด้วย การกระจายอำนาจ สิทธิและหน้าที่ของรัฐ แรงจูงใจและบทลงโทษ และการจัดการร่วม (Co-management)

๓) ห้องของบ้านสี่ห้อง โดยมีแกนกลาง คือ คณะกรรมการและองค์กร ขับเคลื่อนการใช้กฎหมาย โดยระบบคณะกรรมการต้องไม่ล้มเหลวเหมือนคณะกรรมการชุดอื่น ๆ ที่ผ่านมา และปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ) เพื่อรองรับการทำงานในร่างพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ ห้องทั้งสี่ห้องของบ้านหลังนี้ ประกอบด้วย

๓.๑ เครื่องมือและกลไกบริหารจัดการ

๓.๒ การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดตามเป้าหมาย Clean Air Based

ทั้ง ๖ Sectors

๓.๓ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์

๓.๔ เครื่องมือทางกฎหมาย

๕. ระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดทั้ง ๖ Sectors ประกอบด้วย

๑) ภาคเกษตรกรรม

๒) ภาคป่าไม้

๓) ภาคอุตสาหกรรม

๔) ภาคคมนาคม

๕) ภาคฝุ่นควันข้ามพรมแดน

๖) ภาคเมือง เดิมร่างกฎหมายทั้ง ๗ ฉบับที่เสนอผู้แทนราษฎรรับหลักการ ไม่มีภาคเมือง แต่คณะอนุกรรมการเห็นว่า ควรกำหนดภาคเมืองเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งภาค เพื่อวางระบบการบริหารจัดการ

ทั้งนี้ ฤดูฝุ่นปีนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗) การเผาในที่โล่งของประเทศไทย พื้นที่หลักอยู่ในภาคป่าไม้ (ป่าสงวนและป่าอนุรักษ์) ๖๔% ไม่แตกต่างจากปี ๒๕๖๖ และรายงาน ๑๐ ปีย้อนหลัง โดยภาคเหนือมีการเผาในป่าไม้ ๗๙% ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเผาในป่าไม้ ๓๖% และเผาในภาคเกษตร (นาข้าว) ๔๐% แต่ภาพรวมของภาคเกษตรกรรมมีการเผาในที่โล่ง ๒๖.๘% (Hot Spot) แบ่งเป็น ข้าว ๑๓% ช้างไผด ๕% และเกษตรอื่น ๆ ๘.๘% (อ้อย ๒%)

สำหรับฝุ่นควันข้ามพรมแดน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มกราคม - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗) ประเทศไทยตรวจพบจุด Hot Spot ๑.๓๒ แสนจุด กัมพูชา ๑.๔๙ แสนจุด ลาว ๑.๗๓ แสนจุด และเมียนมา ๓.๓๒ แสนจุด

๖. การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดทั้ง ๖ Sectors ดังกล่าวจะถูกบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งเนื้อหาของกฎหมายจะกำหนดในลักษณะการลดและป้องกัน โดยมีเครื่องมือ ๔ เครื่องมือ (๔ ห่อง) ตามที่ได้กล่าวไปในข้อ ๔. ในการบริหารจัดการทั้ง ๖ Sectors เพื่ออากาศสะอาด แต่ละ Sectors อาจใช้เครื่องมือแตกต่างกันหรือบางเครื่องมือสามารถใช้ได้ในทุก Sectors โดยมีรายละเอียดของแต่ละเครื่องมือ ดังนี้

๑) เครื่องมือการบริหาร โดยคณะกรรมการส่วนกลาง พื้นที่ และองค์กรด้านอากาศสะอาด

๒) เครื่องมือและกลไกบริหารจัดการอากาศสะอาด เช่น มาตรฐานอากาศสะอาด ดัชนีอากาศสะอาด เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ เขตประสบมลพิษทางอากาศ และแผนปฏิบัติการทั้งระดับพื้นที่และแผนปฏิบัติการหลักในแต่ละ Sectors ที่คณะกรรมการส่วนกลางและคณะกรรมการที่มีอยู่เดิมในแต่ละ Sectors เป็นผู้กำหนด เป็นต้น

๓) เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เช่น ภาษี ค่าธรรมเนียม เงินอุดหนุน กองทุน เป็นต้น

๔) เครื่องมือทางกฎหมาย ซึ่งเป็นบทลงโทษทางแพ่ง อาญา และการปรับเป็นพินัย

๗. สำหรับเครื่องมือและกลไกบริหารจัดการอากาศสะอาด ประกอบด้วย ๑๐ เครื่องมือ ดังนี้

๑) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัย (Primary Standards)

๒) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ เพื่อปกป้องสวัสดิภาพของสาธารณะ (Secondary Standards)

๓) ดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI)

๔) ดัชนีคุณภาพอากาศเพื่อสุขภาพอนามัย (AQHI)

๕) ระบบเฝ้าระวังคาดการณ์ แจ้งเตือนคุณภาพอากาศสะอาด

๖) ระบบ Big Data

๗) เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ (หมวด ๕)

๘) เขตประสมมลพิษทางอากาศ ที่กำหนดอยู่ในหมวด ๕ จะนำมากำหนด อยู่ในหมวด ๓ เครื่องมือและกลไกบริหารจัดการอากาศสะอาด

๙) แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขมลพิษทางอากาศในพื้นที่ โดยให้แต่ละจังหวัดจัดทำแผนฯ ครอบคลุมปัญหาทั้ง ๖ Sectors หรือเฉพาะ Sector ที่จังหวัดนั้นมีปัญหาดังนั้น แผนปฏิบัติการของแต่ละจังหวัดจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทในแต่ละพื้นที่

๑๐) แผนบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดในแต่ละ Sectors ซึ่งแต่ละ Sector มีกฎหมาย องค์กร และคณะกรรมการตามกฎหมายที่มีอยู่เดิม จึงได้กำหนดแผนบริหารจัดการในแต่ละ Sector ยึดโยงและบูรณาการแผนปฏิบัติการระดับจังหวัด

๘. กรอบแนวคิดที่กลไกมาข้างต้น หากประกอบเป็นโครงสร้างกฎหมายจะประกอบด้วย

๑) บทนิยาม

๒) หมวด ๒ ภารกิจและกลไกขับเคลื่อน เพื่อการจัดการอากาศสะอาด กำหนดโครงสร้างการบริหาร โดยคณะกรรมการส่วนกลาง คณะกรรมการระดับพื้นที่ และองค์กรด้านอากาศสะอาด โดยกรมการเมืองใหม่ เพื่อรองรับภารกิจที่จะเกิดขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะโครงสร้างเดิมของกรมควบคุมมลพิษ รวมถึงจำนวนบุคลากร ไม่สามารถรองรับภารกิจใหม่ที่เพิ่มขึ้นได้

๓) หมวด ๓ เครื่องมือและกลไกบริหารจัดการ เพื่ออากาศสะอาด มีทั้งหมด ๑๐ เครื่องมือ ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๗. รวมถึงนำหมวด ๕ เดิมมากำหนดไว้ในหมวด ๓

๔) หมวด ๔ การลด ป้องกัน และบริหารจัดการ เพื่ออากาศสะอาด ๖ ภาค/สาขา (ต้องพิจารณาชื่อหมวดอีกครั้ง) โดยแต่ละ Sector จะกำหนดรายละเอียด รูปแบบ (Pattern) คล้ายกันในเรื่องเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การแก้ไขปัญหา เครื่องมือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ รวมถึงกำหนดรายละเอียด รูปแบบเฉพาะที่แตกต่างกันในแต่ละ Sector ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่คณะอนุกรรมการกำลังพิจารณา ยังคงเนื้อหาของเค้าโครงเดิมบางส่วนของร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ และเพิ่มเติมเนื้อหาจากร่างเดิม เพื่อครอบคลุมระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

๕) หมวด ๖ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เพื่ออากาศสะอาด

๖) หมวด ๗ เจ้าพนักงานอากาศสะอาด หมวด ๘ ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวด ๙ โทษอาญา และหมวด ๑๐ มาตรการปรับเป็นพินัย ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกากำลังจะตั้งคณะกรรมการขึ้นอีกหนึ่งคณะ เพื่อพิจารณาเนื้อหาส่วนนี้ให้สอดคล้องกับกลไกและมาตรการการบังคับใช้กฎหมายในหมวดอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพิจารณากรอบคิดหลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัตินี้ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข

๙. ตัวอย่างภาคเกษตรกรรม (หมวด ๔) เนื้อหาของร่างกฎหมายจะประกอบด้วย

๑) แนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาการเผาในภาคเกษตร ดังนี้

๑.๑ ปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเป็นเกษตรไม่เผา จากเดิมปลูกข้าวโพดซึ่งเหลือเศษวัสดุทางการเกษตรสู่เสี่ยงต่อการเผาหากขาดการบริหารจัดการที่ดี เปลี่ยนมาเป็นปลูกไม้ผลไม่ยืนต้น กาแฟ เป็นต้น เพราะพืชเหล่านี้ไม่มีการเผา เครื่องช่วยมั่งคดอยู่ปยุรวมตัวทำแนวกันไฟ ๒๒ กิโลเมตร และปลูกสิ่งชี สาลี โดยปราศจากไฟลามเข้ามาในพื้นที่

๑.๒ หากยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเป็นเกษตรไม่เผาได้ จะต้องปรับเปลี่ยนการจัดการวัสดุการเกษตรเป็นแบบไม่เผา ทำได้ทั้งในแปลง โดยใช้จุลินทรีย์เร่งการย่อยสลาย ทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น นอกแปลง โดยนำไปทำเชื้อเพลิงโรงไฟฟ้า อาหารสัตว์ (ฟางข้าว) และปุ๋ยหมัก เป็นต้น

๑.๓ หากยังไม่สามารถดำเนินการตามข้อ ๑.๑) - ๑.๒) ได้ จะต้องใช้ไฟเท่าที่จำเป็นและมีกฎกติกา (Fire D/Burn Check) และมีเป้าหมายว่าปีต่อไปต้องลดการใช้ไฟที่จำเป็น

๒) ระบบ/กลไกการสนับสนุนการปรับเปลี่ยน เพื่อให้เกิดการจัดการแก้ไขปัญหาการเผาในภาคเกษตร คือ

๒.๑ ในแปลง

๒.๒ ระบบสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ระบบ/กลไกการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนจะอยู่ในหมวดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหมวด ๖ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เช่น กองทุนใหม่ ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการปรับเปลี่ยน เช่น ระบบน้ำ เงินทุน เครื่องจักร เครื่องเก็บเกี่ยว เป็นต้น

๑๐. แนวคิดสูตร ๘ ๓ ๑ ภาคเกษตรกรรม จากตัวอย่างข้อ ๙. การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตเป็นเกษตรไม่เผา การจัดการเศษวัสดุในแปลงจะอยู่ในช่วงป้องกันและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ๘ เดือน โดยแต่ละ Sector จะมีวิธีการจัดการที่กำหนดอยู่ในเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกัน โดยภาคเกษตรเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ การกำหนด Zoning การทำระบบการเกษตรแบบไม่เผา การทำระบบตรวจสอบย้อนกลับ การกำหนดมาตรฐานสินค้า PM_{2.5} Free เป็นต้น หากสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายจะช่วยลดปัญหาในช่วงเผชิญเหตุ ๓ เดือน และช่วงฟื้นฟูเยียวยา ๑ เดือน หลังจากที่ฤดูฝุ่นผ่านพ้นไป ซึ่งทุก Sector จะมีรูปแบบ (Pattern) คล้ายคลึงกัน แต่แตกต่างกันในรายละเอียด เช่น เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่ออกแบบไว้เฉพาะแต่ละ Sector เนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าวก็จะปรากฏอยู่ใน Sector นั้น แต่หากเป็นเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ได้ทุก Sector เนื้อหา ก็จะปรากฏอยู่ในหมวด ๖ เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ส่วนรายละเอียดที่เป็นวิธีปฏิบัติจะปรากฏอยู่ในกฎหมายลำดับรอง

๑๑. กฎหมายที่มีอยู่เดิม ตัวอย่างของภาคเกษตร คณะอนุกรรมการได้พิจารณากฎหมายที่มีอยู่เดิมในทุก Sector โดยแบ่งเป็น ๓ ช่วง คือ ช่วงป้องกันและการลดสาเหตุที่แหล่งกำเนิด (๘ เดือน) ช่วงเผชิญเหตุ (๓ เดือน) และช่วงเยียวยาฟื้นฟู (๑ เดือน) ในแต่ละช่วงมีกฎหมายใดบ้างที่กำหนดไว้แล้ว เช่น พระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๙ กำหนด Zoning เป็นต้น หากช่วงไหนไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเพิ่มเติมในส่วนที่หายไป เช่น ช่วงสถานการณ์รุนแรง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะกำหนดให้สามารถประกาศเขตประสบมลพิษทางอากาศได้ ซึ่งสามารถตอบได้ว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แม้จะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในทุก Sector แล้วก็ตาม

๑๒. โครงสร้างการบริหารระดับพื้นที่ถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะเป็นพื้นที่ที่ทำงานโดยมีคณะกรรมการอากาศสะอาดระดับจังหวัด รัฐบาลชุดนี้มี concept เรื่องผู้ว่า CEO ซึ่งคณะอนุกรรมการกำลังพิจารณาออกแบบผู้ว่า CEO จะสามารถแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศได้อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ แต่ละจังหวัดจะมีศูนย์ปฏิบัติการด้าน PM_{2.5}/มลพิษทางอากาศ หลายจังหวัดมีศูนย์ดังกล่าวและสามารถรับมือกับมลพิษทางอากาศได้ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะเสริมความเข้มแข็งและออกแบบให้ศูนย์ดังกล่าวปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีกลไกระดับอำเภอ ระดับตำบล และพื้นที่เฉพาะ ซึ่งพื้นที่เฉพาะหมายถึงต่ำกว่าระดับจังหวัดและเป็นการทำงานข้ามเขตปกครอง ทั้งข้ามเขตตำบล ข้ามเขตอำเภอ และข้ามเขตจังหวัด ทั้งนี้ โครงสร้างการบริหารระดับพื้นที่ที่มีการทำงานอยู่แล้ว เช่น สภากลางใจ เครือข่ายอากาศสะอาด องค์กรภาคธุรกิจ องค์กรชุมชน เครือข่ายคุณธุรกิจ คณะอนุกรรมการจะนำเครือข่ายองค์กรเหล่านี้มาช่วยออกแบบในระดับพื้นที่

ชุดเครื่องมือเพื่อการบริหารระดับพื้นที่ที่จะปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในหมวดต่าง ๆ เช่น เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ระบบ Big Data ระบบเฝ้าระวัง เป็นต้น

๑๓. การกระจายอำนาจปรากฏอยู่ในการออกแบบโครงสร้างการบริหารระดับพื้นที่ ประกอบด้วย

๑) โครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการในแต่ละจังหวัดกำหนดตามความตึงการและเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะกำหนดองค์ประกอบสำคัญเป็นหลักไว้ แต่รายละเอียดที่คณะกรรมการระดับจังหวัดจะแต่งตั้งเพิ่มเติมว่าควรมีองค์ประกอบกรรมการระดับจังหวัดอย่างไรบ้าง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการระดับจังหวัด ซึ่งบางจังหวัดอาจมีเครือข่ายชาติพันธุ์ เครือข่ายม้งก็สามารถแต่งตั้งเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับจังหวัดนั้นได้

๒) กรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้จัดทำ “แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และการจัดการเพื่ออากาศสะอาด” ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยการมีส่วนร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคเอกชนในพื้นที่ (แผน Bottom-up)

๓) มีมาตรฐานส่วนกลางควบคุมการระบาย โดยแต่ละจังหวัดสามารถกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบได้เอง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ บริบท และความต้องการในแต่ละจังหวัด

๔) กรรมการระดับจังหวัดเป็นผู้ประกาศ “เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสบมลพิษทางอากาศ”

๕) การใช้ไฟเท่าที่จำเป็นให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละพื้นที่ โดยให้แต่ละจังหวัดกำหนดกติกา หลักเกณฑ์ได้

๖) สร้างการมีส่วนร่วมในทุกระดับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยจังหวัดสามารถออกแบบกฎ กติกาได้เอง

๑๔. เครื่องมือบริหารจัดการสำหรับ ๖ Sector ๑๐ เครื่องมือ ประกอบด้วย เครื่องมือด้านข้อมูล ระบบ Big Data เครื่องมือด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม เครื่องมือด้านระบบแผน เครื่องมือด้านระบบงบประมาณ เป็นต้น คณะอนุกรรมการจะออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้ในแต่ละ Sector ซึ่งจะปรากฏอยู่ในเนื้อหาหมวด ๔

๑๕. เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์สำหรับ ๖ Sector คณะอนุกรรมการ จะทำการออกแบบให้เหมาะสมกับแต่ละ Sector เช่น ภาษีอากรเพื่ออากาศสะอาดควรจะกำหนด อยู่ใน Sector ไต่บ้าง หรือบาง Sector อาจไม่สามารถใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ได้ก็จะต้อง กำหนดไว้ในเนื้อหาหมวด ๔ หรือหมวด ๖ นอกจากนี้ เนื้อหาดังกล่าวจะต้องออกแบบว่าจะใช้ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ในช่วงเวลาใด ระหว่าง ๓ ช่วงที่กล่าวมาข้างต้น เช่น ช่วงเผชิญเหตุ (๓ เดือน) เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ต้องนำมาใช้ให้ทันกับสถานการณ์ ที่จำเป็นต้องใช้งาน

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเยี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องบทเรียนและแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM_{2.5} ควรกล่าวถึง เรื่องสิทธิ ซึ่งยังมีปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำจากสิทธิที่ไม่เท่าเทียม สิทธิในที่ดินทำกินที่มีปัญหา ยาวนานและยังไม่ได้รับการแก้ไข รวมถึงสิทธิใหม่ที่จะกำหนดอยู่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ สิทธิในอากาศสะอาดที่จะกำหนดอยู่ในหมวด ๑ ประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ สิทธิในอากาศสะอาด ๒ ประเภท คือ สิทธิเชิงเนื้อหาและสิทธิเชิงกระบวนการ ส่วนที่ ๒ หน้าที่ของรัฐในการบริหารจัดการอากาศสะอาด โดยเนื้อหาจะประกอบด้วยรัฐมีหน้าที่เคารพ (Respect) ปกป้อง (Protect) และทำให้สิทธิเกิดขึ้นจริง (Fulfil) ซึ่งจะประกอบใหญ่คุ้มครองการแปลความทุกหมวด ดังนั้น ประเด็นสิทธิ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสามารถช่วยสนับสนุนการกระจายอำนาจและการจัดการร่วมกัน (Co-Management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการจัดการระดับพื้นที่เฉพาะ มิได้หมายความว่าเฉพาะการจัดการ โดยภาครัฐเท่านั้น แต่หมายความว่ารวมถึงการจัดการร่วมกันแบบ Co-management คือ การจัดการ ร่วมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ประชาสังคม และกลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

ทั้งนี้ อนุกรรมการและทีมงานที่รับผิดชอบในแต่ละ Sector อยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดบทนิยามในแต่ละ Sector เพื่อส่งให้คณะอนุกรรมการพิจารณาก่อนนำเสนอ คณะกรรมการพิจารณาเปิดประเด็นด้วยบทนิยาม เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ มีประเด็นที่ต้องการสร้างความเข้าใจร่วมกัน คือ การมีข้อกล่าวหาว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ขัดซ้อนกับกฎหมายที่มีอยู่เดิม คณะกรรมการจะช่วยกันปฏิเสธข้อกล่าวหาว่าอย่างไรว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ขัดซ้อนกับ กฎหมายที่มีอยู่เดิม โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะกำหนดนวัตกรรมใหม่ เช่น การพิจารณา บนฐานคิด Clean Air Based ไม่ใช่ Air Pollution Based หรือบางมาตรการใช้วิธีการ Overrule

กฎหมายที่มีอยู่เดิม บางมาตรการใช้วิธีการ Arm's Length เช่น คณะกรรมการร่วมนโยบาย Arm's Length ไปหาคณะกรรมการชุดอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิมภายใต้กฎหมายของคณะกรรมการชุดนั้น เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน (Co-Management) เป็นต้น

นางทิพย์พพร ดันติสุนทร กรรมการและที่ปรึกษา ชี้แจงต่อเนื่องจากประเด็นที่นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวไป โดยเห็นว่า สไลด์ที่หนึ่งเราไปโฟกัสในเรื่องฝุ่น ซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นปรากฏการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้นที่นี้เป้าหมายของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เชื่อโดยสนิทใจว่าเป็นเป้าหมายเพื่อรักษาความเป็นมนุษย์ เพื่อให้ได้สุขภาพที่มาจากอากาศสะอาด เพราะฉะนั้น โครงสร้างของสไลด์อันที่หนึ่งควรจะพูดในเรื่องของสิทธิของความเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าและศักดิ์ศรีที่จะมีชีวิตอยู่รอดและปลอดภัยในอากาศที่อากาศสะอาด เพราะฉะนั้น การออกแบบกฎหมายของร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงเป็นกฎหมายที่มุ่งไปสู่การที่มนุษย์จะมีชีวิตอยู่ในอากาศสะอาดและรัฐที่ออกกฎหมายมาจะเป็นผู้ที่สร้างกฎหมายหรือในกรณีการนี้ออกกฎหมายเพื่อมาเป็นผู้อธิบายให้สิทธิตัวนี้สามารถดำรงอยู่และมีความต่อเนื่อง จึงคิดว่าในสไลด์ที่หนึ่งขอตัดประเด็นนี้ไป จึงอยากขอเสริมในสิ่งที่นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยมได้กล่าวไว้

รองศาสตราจารย์ศิริมา ปัญญาเมธีกุล ที่ปรึกษาคณะกรรมการ แสดงความเห็นเรื่องการออกกฎหมายลำดับรอง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องนำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปบังคับใช้ คณะกรรมการมีแนวทางอย่างไร ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถออกกฎหมายลำดับรองได้ทันทั่วทั้งที่กับการประกาศบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้

นายวิษณุ อรรถวานิช โฆษกคณะกรรมการ แสดงความเห็นเพิ่มเติมเรื่องสาเหตุรากฐานในประเด็นปัญหาเศรษฐกิจความยากจนและความเหลื่อมล้ำ โดยตัวอย่างที่กำหนดไว้กำหนดเฉพาะเรื่องสิทธิในที่ดินทั้งกิน ทรัพยากรในป่า และความมั่นคงด้านสิทธิในที่ดิน แต่มิติความเหลื่อมล้ำยากจนมีหลายบริบท เช่น ภาคเมืองความเหลื่อมล้ำ คือ คนจนไม่สามารถหาเครื่องพอกยา ภาชนะได้ ดังนั้น การยกตัวอย่างควรครอบคลุมหลาย Sector เพื่อให้เห็นภาพรวมของปัญหามากขึ้น หรือในประเด็นปัญหาการกำกับระบบตลาดเสรี ตัวอย่างที่กำหนดไว้ให้น้ำหนักในเรื่องภาคเกษตรและภาคป่าไม้ รวมถึงฝุ่นข้ามพรมแดน แต่ระบบตลาดเสรีมีอยู่ในทุก Sector เช่น ยานยนต์ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ทุกอย่างเป็นตลาดเสรีแต่จะกำกับอย่างไร ทั้งนี้ คำว่า “ตลาดเสรี” ในเชิงเศรษฐศาสตร์ คือ ตลาดที่มีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ แต่ความเป็นจริงบางโครงสร้างของสินค้าไม่ได้มีการแข่งขันสมบูรณ์ จึงควรใช้คำกว้าง ๆ เช่น ปัญหาการกำกับระบบตลาด ก็น่าจะครอบคลุมสาเหตุรากฐานของปัญหาได้

บทเรียนและแนวความคิดการจัดการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM_{2.5} ข้อ ๒. การแก้ไขปัญหายังยั้งยืนต้องทำงานต่อเนื่องในช่วง ๘ เดือนก่อนเกิดฤดูฝุ่น โดยใช้สูตร ๘ + ๓ + ๑ ซึ่งไม่แน่ใจว่ามีหลักคิดอย่างไร เพราะบาง Sector เช่น ยานยนต์หรือโรงงานอุตสาหกรรมมีการปล่อยมลพิษทางอากาศตลอดเวลา (๒๔ ชั่วโมง ๓๖๕ วัน) เพราะฉะนั้น ข้อ ๒. จึงเป็นปัญหาเฉพาะบางบริบทบางพื้นที่

ปัญหาการกีดกันของภาคเกษตร คือ การกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตร ซึ่งไม่มีตลาดรองรับ จึงต้องสร้างความต้องการใช้เศษวัสดุทางการเกษตรให้มากขึ้น โดยมีเครื่องจักรเครื่องเก็บเกี่ยวเสริม

นางสาวสุนีย์ วรุตมากร ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ แสดงความเห็น ว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายร่วมอากาศสะอาดที่จะกำหนดอยู่ในร่างพระราชบัญญัตินี้ ควรกำหนดเรื่องนโยบายการส่งเสริมและการปรับตัวสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการช่วยลดมลพิษทางอากาศ หากจะกำหนดเรื่องเครื่องมือหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ควรจะกำหนดนโยบายการส่งเสริมและการปรับตัวไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย

นายวิรุฬ ลิ้มสวาท กรรมาธิการ แสดงความเห็นเรื่องสาเหตุรากฐานของปัญหาที่กำหนดไว้เป็นภูเขาน้ำแข็งคณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาเฉพาะประเด็นปัญหาในเชิงกลไกและโครงสร้าง แต่วิถีคิด (Mental Model) ยังไม่ได้พิจารณาบนพื้นฐานของ Clean Air Based คือ สุขภาพ ซึ่งไม่สามารถสะท้อนผ่านการนำเสนอดังกล่าวได้ ดังนั้น นวัตกรรมที่สำคัญที่สุดของร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ เรื่องสุขภาพที่จะสามารถเชื่อมโยงทุกส่วนเข้าไว้ด้วยกัน โดยมีสิทธิเป็นเครื่องมือในการพิทักษ์สุขภาพ

นางนิศานาถ รัตนาคินทร์ กรรมาธิการ แสดงความเห็น ว่า สิ่งสำคัญคือวิถีคิดในการปฏิบัติการเชิงบูรณาการ ซึ่งต้องมีเวทีการพูดคุย เพื่อสร้างความเข้าใจให้เกิดการปฏิบัติการเชิงบูรณาการทั้งในภาครัฐ นอกภาครัฐ และผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การจัดการปัญหาเฉพาะหน้าทั้งในส่วนป้องกันและส่วนเปลี่ยนผ่านไปสู่นวัตกรรมในระยะเปลี่ยนผ่านต้องการการปรับตัว โดยกำหนดวิถีคิดแบบใหม่และงบประมาณที่เชื่อมโยงถึงเรื่องกองทุน หากใช้งบประมาณแบบเดิมที่เป็น silo ด้วยวิถีคิดแบบเดิมก็จะไม่สามารถขับเคลื่อนเปลี่ยนผ่านไปสู่ นวัตกรรมใหม่ได้ จึงต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันว่า เหตุใดร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงต้องตั้งกองทุนใหม่ โดยมีการบริหารจัดการที่โปร่งใส (ตรวจสอบได้) เพื่อให้การแก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศสัมฤทธิ์ผลและประสบผลสำเร็จ

นางสาววิภาวรินทร์ ลลิตานนท์ กรรมาธิการ แสดงความเห็น ว่า การระบุเปอร์เซ็นต์การเผาเฉพาะในภาคเกษตรกรรม และภาคป่าไม้ โดยภาคอื่น ๆ ยังไม่มีการระบุถึงอาจเป็นข้อมูล ที่สุมเสี่ยง รวมถึงควรมีการอ้างอิง (Reference) ที่มาของตัวเลขไว้ด้วย

ประเด็นความโปร่งใส ธรรมชาติเป็นประเด็นที่กำหนดอยู่ในร่างพระราชบัญญัติ กำกับดูแลการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพแบบบูรณาการ พ.ศ. (นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ) ดังนั้น การกำหนดโครงสร้างบริหารระดับพื้นที่ โดยเฉพาะเครือข่ายภาคธุรกิจ องค์กรภาคธุรกิจต้องเป็นธุรกิจที่ไม่ได้ปล่อยมลพิษทางอากาศ เพราะอาจมีปัญหาระเบิด Conflict of Interest ได้

นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ กรรมาธิการ ชี้แจงว่า การระบุจุด Hot spot เฉพาะในภาคเกษตรและภาคป่าไม้ เพื่อแสดงให้เห็นว่า เฉพาะฝุ่น PM_{2.5} ที่จะต้องรับมือและแก้ไขปัญหา การเผาไหม้ในภาคเกษตรและภาคป่าไม้ทั้งป่าอนุรักษ์ และป่าสงวน โดยมีการทำการเกษตรในป่าสงวนจำนวนมาก ส่วนป่าอนุรักษ์มีการจุดไฟเพื่อหาของป่า ๕๓% จุดไฟเพื่อล่าสัตว์ ๗% และสาเหตุอื่น ๆ อีกประมาณ ๓๐% เช่น การขนยาเสพติด ปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งได้มีทีมวิจัยสำรวจหาสาเหตุอื่น ๆ เพิ่มเติม นอกจากนี้ จะระบุ Reference เพิ่มเติมไว้ด้วย

นายสุวิทย์ มังคละ กรรมาธิการ แสดงความเห็น ว่า การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องพิจารณารายละเอียดเหมือน Bottom-up Approach กล่าวคือ หากมีรายละเอียดที่อนุกรรมาธิการนำเสนอจะต้องมีการส่งสัญญาณให้ผู้เกี่ยวข้อง

กับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้รับทราบ เพราะการมีกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเป็นประเด็นหนึ่ง แต่เมื่อมีกฎหมายและต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดแล้วจะต้องมีการส่งสัญญาณหรือสร้างค่านิยมให้ทุกภาคส่วนมีความตื่นตัวมากขึ้น นอกจากนี้ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ ควรศึกษาในเชิง Comparative analysis คือ การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

นายวิษณุ อรรถวานิช โฆษกคณะกรรมการ แสดงความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องกองทุนที่กำหนดอยู่ในเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ แต่บทบาทของกองทุนจะถูกนำมาใช้ในการบริหารจัดการทุกเรื่อง ดังนั้น ประเด็นเรื่องกองทุนนอกจากจะเป็นแหล่งเก็บเงินจากมาตรการและกลไกทางเศรษฐศาสตร์แล้ว ยังมีความเชื่อมโยงกับกลไกการบริหารจัดการอากาศสะอาดที่ต้องใช้งบประมาณ จึงควรกำหนดแยกหัวข้อในเรื่องของกองทุนให้ชัดเจนเพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงกลไกบริหารจัดการ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ รวมถึงโครงสร้างการบริหารที่จำเป็นจะต้องนำเงินจากกองทุนไปใช้ เป็นต้น

นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ กรรมการ ขอมติจากคณะกรรมการ ในเรื่องการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาเนื้อหาหมวด ๕ เขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษทางอากาศ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาศึกษาและแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๕ เขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษทางอากาศแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการในคราวต่อไป

๓.๒ พิจารณาตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหมวดความรับผิด

ประธานคณะกรรมการ กล่าวว่า เบื้องต้นฝ่ายเลขานุการได้เสนอชื่อคณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในหมวด ๗ เจ้าพนักงานอากาศสะอาด หมวด ๘ ความรับผิดทางแพ่ง หมวด ๙ โทษอาญา และหมวด ๑๐ มาตรการปรับเป็นพินัยของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

๒. พิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายตามข้อ ๑. ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรการที่กำหนดไว้ในหมวดอื่น ๆ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. นำเสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ที่ได้มีการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เว้นแต่หน้าที่และอำนาจในการสอบหาข้อเท็จจริง

โดยภาพรวมของชื่อคณะอนุกรรมการ และอำนาจหน้าที่ถือว่าครอบคลุมแล้ว ลำดับถัดไปเป็นการเสนอชื่อผู้ที่จะมาเป็นอนุกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาฯ ข้อ ๘๖ วรรคสาม คณะอนุกรรมการแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกินสิบคน โดยให้ตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ ทั้งนี้ ประธานคณะอนุกรรมการต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้น

ทั้งนี้ จากการประชุมครั้งที่ผ่านมามีการหารือในประเด็นดังกล่าวแล้ว จึงขอเสนอชื่อบุคคลดังต่อไปนี้ เป็นอนุกรรมการ ได้แก่ นางสาวคณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม นายชินนทร์ ทองธรรมชาติ นางสาวอชิษฐา อีตวงษ์ นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์ และขอเชิญนางสาวปรีญาพร สุวรรณเกษ กรรมการ ซึ่งเป็นอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เสนอชื่อบุคคลเป็นอนุกรรมการ ในสัดส่วนของกรมควบคุมมลพิษ

นางสาวปรีญาพร สุวรรณเกษ กรรมการ ซึ่งเป็นอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ได้เสนอชื่อ นายชาญวิทย์ กัญญา ผู้อำนวยการกองกฎหมาย เป็นอนุกรรมการ

ประธานคณะกรรมการ ได้เสนอชื่อนายภาณุ พรวัฒนา กรรมการ เป็นอนุกรรมการ

ทั้งนี้ ได้แจ้งว่าในส่วนของผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น คณะกรรมการจะมีหนังสือไปยังเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อมอบหมายบุคคลมาเป็นอนุกรรมการ จึงขอฝากให้ท่านวิจิต จรุสสุทสวัสดิ์ กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ติดตามเรื่องนี้ด้วย เพราะคณะอนุกรรมการที่จะตั้งขึ้นใหม่นี้จะพิจารณาในเรื่องของกฎหมาย และกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ จึงขอให้ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการ

จากนั้นได้มีการเสนอชื่อผู้ที่จะมาเป็นประธานคณะอนุกรรมการ โดยขอให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นอนุกรรมการเลือกกันเอง ทั้งนี้ นางสาวคณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้รับเลือกให้เป็นประธานคณะอนุกรรมการ โดยเอกฉันท์

กำหนดระยะเวลาพิจารณา ๙๐ วัน โดยสามารถต่ออายุได้และกำหนดนัดประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งแรก ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ห้องประชุมกรมการเมือง N 405 ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

นางสาวอชิษฐา อีตวงษ์ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ในเรื่องกรอบอำนาจหน้าที่ หากพิจารณาในด้านการบังคับใช้กฎหมายจะมีทั้งในเชิงบทลงโทษทางแพ่ง อาญา การปรับเป็นพินัย และกลไกการบังคับทางปกครอง รวมถึงมีเรื่องของเจ้าพนักงาน ซึ่งอาจจะแทรกอยู่ในหมวดก่อนด้วย เพราะหากกล่าวถึงการบังคับใช้กฎหมายจะมีความหมายกว้างกว่าหมวดเรื่องการปรับ และเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการชุดใหม่ข้อ ๒ จะจำกัดเฉพาะความรับผิดชอบและการบังคับใช้กฎหมายตามข้อหนึ่ง โดยข้อ ๑ จะจำกัดเฉพาะหมวด ๗ ๘ ๙ และ ๑๐ เพราะฉะนั้น อาจจะจำกัดแค่บทลงโทษต่าง ๆ หรือบทบาทเจ้าพนักงานนั้นจะสอดคล้องกับสิ่งที่กำหนดอยู่ในหมวดก่อนอย่างไร ทำให้อาจจะไม่มีอำนาจพิจารณาในหมวดอื่น ๆ ว่ามีกลไกในการบังคับใช้อย่างไร จึงขอเสนอให้แก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ ข้อ ๒ เป็นดังนี้

“๒. พิจารณาความรับผิดชอบที่ทบทวนกฎหมายและกลไกและมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายตามข้อ ๕ ให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรการที่กำหนดไว้ในหมวดอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดพ.ศ. ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ”

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่าคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่จะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เช่น ทำให้การบังคับใช้และมาตรการจูงใจ (Stick and Carrot) สมดุลได้สัดส่วน และสอดคล้องกัน รวมถึงสามารถแยกออกจากกันได้ ไม่ใช่เอามาตรการบังคับใช้ (Stick) มาแปรธาตุเป็นมาตรการจูงใจ (Carrot) มาตรการบังคับใช้ (Stick) ต้องเป็นมาตรการบังคับใช้ (Stick) ส่วนมาตรการจูงใจ (Carrot) ก็ต้องเป็นมาตรการจูงใจ (Carrot) ส่วนหมวดอื่น เนื่องจากบางเนื้อหาแทรกอยู่ตามมาตราของทุกหมวด เช่น มลพิษข้ามแดนก็มีการกำหนดเรื่องโทษ แม้กระทั่งหมวดหนึ่งเรื่องหน้าที่ของรัฐก็จะมีประเด็นเรื่องความรับผิดชอบขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่ต้องตรวจสอบย้อนกลับไปพิจารณาในหมวดต่าง ๆ ว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบแห่งอาญา หรือปรับเป็นพินัยหรือไม่ รวมถึงจะสามารถทำหน้าที่ (Function) ของการบังคับใช้ไปด้วยกันได้หรือไม่ ดังนั้น ต้องพิจารณาถ้อยคำของอำนาจหน้าที่คณะกรรมการในข้อ ๒ ว่ารวมความถึงเรื่องดังกล่าวหรือไม่ หรือจะต้องปรับถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชื่อ คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

๒. คณะอนุกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑) พิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายในหมวด ๗ เจ้าพนักงานอากาศสะอาด หมวด ๘ ความรับผิดทางแพ่ง หมวด ๙ โทษอาญา และหมวด ๑๐ มาตรการปรับเป็นพินัยของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

๒) พิจารณากลไกและมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายในหมวดอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดพ.ศ. ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) นำเสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ที่ได้มีการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เว้นแต่หน้าที่และอำนาจในการสอบหาข้อเท็จจริง

๓. อนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑) นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม เป็นประธานคณะกรรมการ

๒) นายชินนทร์ ทองธรรมชาติ

๓) นางสาวอชิษญา อีตวงษ์

- ๔) นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์
 - ๕) นายชาญวิทย์ กัญญา
 - ๖) นายภาณุ พรวัฒนา
 - ๗) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๔. กำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษาภายใน ๙๐ วัน
๕. นัดประชุมครั้งแรกในวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมกรมการ N 405 ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๓.๓ ทารือในประเด็นการทำหนังสือขอหารือถึงกระทรวงการคลังเรื่องเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์

ประธานคณะกรรมการฯ แจ้งว่าสืบเนื่องจากมติที่ประชุมที่ให้มีการประสานกับกระทรวงการคลังเพื่อหารือในประเด็นข้อกฎหมายของการจัดตั้งกองทุนขึ้นใหม่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น จึงได้ประสานงานกับนายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งท่านได้ให้ความสนใจและได้แจ้งนัดหมายว่าจะหารือในสัปดาห์หน้าที่จะมีการประชุมพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ที่สภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ช่วงบ่าย และวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ นี้ โดยผู้เข้าร่วมหารือ ได้แก่ นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ กรรมการและประธานคณะกรรมการพิจารณากรอบคิดหลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พร้อมผู้ติดตาม และผู้ที่เป็นหลักในสวนของภาคประชาชน ได้แก่ นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง พร้อมผู้ติดตาม

ทั้งนี้ ได้แจ้งในกรประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑๗ วันศุกร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ว่าจะมีการเข้าพบผู้แทนสมาพันธ์สมาพันธ์แรงงานไทย – สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เพื่อหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. โดยผู้แทนสมาพันธ์สมาพันธ์แรงงานไทย – สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์แจ้งว่าจะหารือในวันพุธที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ดังนั้น เพื่อความสะดวกและคล่องตัวจะขอพบผู้แทนสมาพันธ์สมาพันธ์แรงงานไทย – สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗ ตามสถานที่ที่สมาพันธ์สมาพันธ์แรงงานไทย – สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์กำหนดในช่วงเช้า

ดังนั้น จะมีการหารือในประเด็นข้อกฎหมายของการจัดตั้งกองทุนขึ้นใหม่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังในช่วงบ่ายของวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๗

นายสาวิทย์ แก้วหวาน ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ แสดงความขอบคุณประธานคณะกรรมการฯ โดยจะแจ้งสถานที่ให้ทราบในภายหลังผ่านฝ่ายเลขานุการ โดยในวันนั้นมีการนัดประชุมของสมาพันธ์สมาพันธ์แรงงานไทย – สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์อยู่แล้ว ซึ่งจะมีหลายองค์กรเข้าร่วมด้วยจึงได้เรียนเชิญท่านประธานคณะกรรมการฯ เพื่อพูดคุยกับเครือข่ายองค์กรของสหภาพแรงงานเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

จากนั้นที่ประชุมได้พิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการจัดตั้งกองทุนและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดที่จะใช้หรือกับกระทรวงการคลัง ดังนี้

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า ร่างสรุปประเด็นการจัดตั้งกองทุนและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดที่จะให้ที่ประชุมพิจารณาในเบื้องต้น เมื่อได้ข้อสรุปในการประชุมคณะกรรมการฯ แล้วจะนำไปปรับปรุงเพื่อให้ประธานคณะกรรมการฯ ใช้หรือกับกระทรวงการคลัง เมื่อหารือกับกระทรวงการคลังแล้ว จึงจะนำข้อคิดเห็นมาปรับปรุงร่างหนังสือที่จะทำถึงทางกระทรวงการคลัง อย่างเป็นทางการอีกครั้ง โดยมีประเด็นหลัก คือ ๑) การตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่ออากาศสะอาดสามารถดำเนินการได้ ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และกฎหมายว่าด้วยบริหารทุนหมุนเวียน ๒) การตรากฎหมายเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดและไม่นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินสามารถดำเนินการได้ ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งขอให้นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ อธิบายเพิ่มเติมรายละเอียดในฐานะหนึ่งในผู้จัดทำ

โดยเอกสารร่างสรุปประเด็นการจัดตั้งกองทุนและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดนี้เป็นข้อมูลที่จัดทำโดยกลุ่มนักวิชาการและนักกฎหมาย ดังนั้น ในการร่วมหารือกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังในช่วงบ่ายของวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ จึงขออนุญาตให้นายวิษณุ อรรถวานิช กรรมการฯ นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์ และนายธีระวุฒิ เต็มศิริวัฒนกุล ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ เข้าร่วมหารือ เพื่ออธิบายรายละเอียดให้มีความเข้าใจตรงกัน และลดความไม่เข้าใจ รวมถึงการตีความไปคนละแนวทาง อีกครั้งหลังจากที่ผู้แทนจากกระทรวงการคลังได้เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงต่อคณะกรรมการฯ ไปแล้ว

นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ ได้นำเสนอข้อมูลตามเอกสารสรุปประเด็นการจัดตั้งกองทุนและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดโดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่ออากาศสะอาดสามารถดำเนินการได้ ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และกฎหมายว่าด้วยบริหารทุนหมุนเวียน กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ มาตรา ๖๓ กำหนดให้ การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น โดยต้องมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ชัดเจนและเป็นกรณีที่เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติ ตามหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และเหมาะสมที่จะอนุญาตให้นำรายรับจากการดำเนินกิจกรรมนั้นสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ รวมถึงไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งไว้แล้ว เห็นว่า การดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติโดยจัดตั้งกองทุนโดยกฎหมายเฉพาะแล้ว อีกทั้งยังไม่ซ้ำซ้อนกับกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื่องจากกองทุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการ “บำบัด” เป็นสำคัญ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอากาศสะอาด กำหนดเพียงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน กู้ยืมเพื่อจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียเท่านั้น ไม่มีเจตนารมณ์ในการจัดการมลพิษทางอากาศอย่างครบวงจร ทุกภาคส่วน มีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงสวัสดิภาพ

ของผู้ปฏิบัติงานอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ ยังไม่มีเจตนารมณ์ในการจูงใจให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิตและการประกอบกิจการ ด้วยมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เช่นเดียวกับร่างกฎหมายฉบับนี้ จึงสอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าวแล้ว

กฎหมายว่าด้วยบริหารทุนหมุนเวียนใช้บังคับกับกรณีหน่วยงานของรัฐขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน จะต้องเสนอคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี จึงไม่ใช้กับกรณีที่เป็นการเสนอกฎหมายในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ “หน่วยงานของรัฐ” ตามกฎหมายนี้ไม่รวมถึงสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนด้วย

๒. การตรากฎหมายเพื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดและไม่นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินสามารถดำเนินการได้ ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

กรณีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาด กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง มาตรา ๒๖ กำหนดให้ การเสนอกฎหมายที่มีบทบัญญัติให้จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรัฐนั้นหรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะ จะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีการจัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่า กรณีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดตามร่างกฎหมายเป็นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมประเภทใหม่จากสินค้า บริการ และกิจการหรือการกระทำ ที่มีการปล่อยมลพิษทางอากาศ สำหรับเพื่อการบริหารจัดการอากาศสะอาดโดยเฉพาะ ซึ่งไม่ยังคงปรากฏในกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน จึงไม่ใช่การเสนอกฎหมายที่มีบทบัญญัติให้จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งจะกระทำมิได้ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖

กรณีการไม่นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง มาตรา ๒๕ การเสนอกฎหมายที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องนำเงินรายได้หรือเงินอื่นใดส่งคลังให้กระทำมิได้เฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นและเกิดประโยชน์ในการที่หน่วยงานของรัฐนั้นจะมีเงินเก็บไว้เพื่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตน โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากระทรวงการคลังก่อนเสนอกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวหมายถึงกรณีสการเสนอกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี จึงไม่ใช่บังคับกับการเสนอกฎหมายในชั้นของสภาผู้แทนราษฎร อีกทั้ง ะทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบหลักการไม่นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดมาตรการทางเศรษฐศาสตร์อันรวมถึงการจัดเก็บภาษีอากรค่าธรรมเนียม และรายได้ประเภทต่างๆ แล้ว

นอกจากนี้ยังมีประเด็นสนับสุนนอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น

๑) “การเสนอกฎหมาย” ในส่วนต้นของบทบัญญัติมาตรา ๒๖ หมายถึงการเสนอกฎหมายในชั้นใด สิ้นสุดที่ขั้นตอนใด เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักการของร่างกฎหมายทุกฉบับในวาระที่ ๑ แล้ว อีกทั้ง อำนาจในการตรากฎหมายยังเป็นอำนาจในระดับรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีลำดับศักดิ์สูงกว่ากฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐซึ่งมีลำดับศักดิ์ของกฎหมายเพียงระดับพระราชบัญญัติด้วย

๒) ตำแหน่งของมาตรา ๒๖ อยู่ในหมวด ๒ นโยบายการเงินการคลัง ส่วนที่ ๒ การดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณ ไม่ใช่หมวด ๓ วินัยการเงินการคลัง จึงอาจถือเป็น “นโยบาย” เช่นเดียวกับนโยบายอื่นของรัฐที่มีสำคัญ และไม่ใช่อำนาจเด็ดขาด เช่นเดียวกับหมวด ๓ วินัยการเงินการคลัง หรือไม่

๓) การให้คำรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของนายกรัฐมนตรี ถือได้ว่าเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรา ๑๔ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว หรือไม่ เนื่องจากเป็นขั้นตอนเดียวที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจฝ่ายบริหารสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณา ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน (ที่มีได้เสนอโดยหน่วยงานของรัฐบาล)

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยในส่วนของประเด็นเพียงแต่มีข้อสังเกตว่า ควรจะต้องมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมมากกว่านี้ มิฉะนั้น กระทรวงการคลังอาจจะตอบกลับมาตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าการจัดตั้งกองทุนสามารถทำได้ถ้าไม่เข้าซ้อนกับกองทุนที่มีอยู่แล้ว ยกตัวอย่างในประเด็นแรกควรจะต้องมีข้อเท็จจริงว่ากองทุนที่จะตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีวัตถุประสงค์อย่างไร ที่มาของเงินมาจากที่ใด แล้วจะนำไปใช้ในเรื่องอะไรบ้าง โดยเปรียบเทียบกับกองทุนสิ่งแวดล้อม แล้วเสนอความเห็นไปว่าคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นที่ไม่ขัดแย้งกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จากนั้นกระทรวงการคลังที่จะต้องไปเปรียบเทียบสองกองทุนนี้ว่าเข้าซ้อนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งท้ายที่สุดแล้วการอนุญาตให้จัดตั้งหรือไม่จัดตั้งกองทุนเป็นอำนาจของกระทรวงการคลังอยู่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง ทั้งนี้ รวมถึงประเด็นที่สองเรื่องภาษีหรือค่าธรรมเนียมควรมีรายละเอียดว่าจะเก็บอะไร อย่างไร และจะจัดสรรปันส่วนอย่างไร จะนำไปใช้อย่างไร เพื่อให้กระทรวงการคลังได้พิจารณาในรายละเอียดเลยว่าทำได้หรือไม่ อย่างไร

ประธานคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ทีมที่จะเข้าพบปะหารือกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังต้องมีข้อมูลรายละเอียดเหล่านี้ พร้อมตารางเปรียบเทียบเพื่อที่จะสร้างความเข้าใจให้กับรัฐมนตรีและกระทรวงต่าง ๆ ถึงความเหมาะสม ความเห็นด้วยความแตกต่าง ความไม่เข้าซ้อน เพราะฉะนั้น ขอมอบหมายให้นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ รับผิดชอบในการเตรียมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางที่มีรายละเอียดชัดเจน เพื่อให้การหารือในครั้งถัดไปกระทรวงการคลังจะสามารถตัดสินใจและให้คำตอบถึงแนวทางที่คณะกรรมการจะดำเนินการต่อไป อย่างไร เพราะฉะนั้น คณะกรรมการจึงมีมติหมายที่สามารถตั้งกองทุนที่มีบทบาทหน้าที่และตอบโจทย์ได้ครบถ้วน รวมถึงไม่ขัดต่อบทบัญญัติในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

นางสาวคณิณีจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า ตามเอกสารสรุปประเด็นการจัดตั้งกองทุนและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพื่ออากาศสะอาดเป็นเพียงการนำเสนอกรอบเท่านั้น โดยเห็นด้วยกับท่านวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ที่จะต้องมีตุ๊กตาเพื่อยกตัวอย่างให้เห็นภาพที่เป็นรูปธรรม ซึ่งได้มีการพิจารณาในรายละเอียดอย่างมากในการประชุมกรอบที่จังหวัดนครปฐม จึงเหลือเพียงการทำเป็นเพาเวอร์พอยท์ที่เข้าใจง่าย พร้อมทำตารางเปรียบเทียบตามที่ประธานคณะกรรมการแนะนำ รวมถึงการทำ

ข้อเท็จจริงที่เป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนอย่างที่ท่านวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ แนะนำ ซึ่งขออนุญาตทำเป็นเอกสารประกอบ เพื่อให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังเข้าใจความคิดเห็น ประโยชน์ และเห็นถึงการมีมูลค่าเพิ่ม เพื่อโน้มน้าวและนำไปสู่การสนับสนุนแนวความคิด ทั้งนี้ ขอสอบถามว่าผู้แทนกระทรวงการคลังมีใครเข้าร่วมบ้าง

ประธานคณะกรรมการธิการ แจ้งว่าผู้เข้าร่วมหารือ ได้แก่ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ซึ่งท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ มีความผูกพันใกล้ชิดและทราบถึงปัญหาและการแนวทางการที่ต้องการแก้ไข

หลังจากนั้น รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป

๓.๔ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. หมวด ๙ โทษอาญา (ต่อเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา) สรุปลงสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๘๒

รอกการพิจารณา

“มาตรา ๘๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบ ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในส่วนภูมิภาคได้ตามความเหมาะสม

คณะกรรมการเปรียบเทียบแต่ละคณะให้มีจำนวนสมาชิก และต้องแต่งตั้งจากผู้แทน สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตรวจทางชาติ และผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายชนินทร์ ทองธรรมชาติ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่าในมาตรา ๘๒ เพื่อความชัดเจนขอใช้คำว่า “คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ” แทนได้หรือไม่

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่าเป็นกรพิมพ์ตกหรือไม่ ปกติใช้คำว่าอะไร มีการใช้คำว่าคณะกรรมการเปรียบเทียบในกฎหมายอื่นด้วยหรือไม่

นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงว่าถ้อยคำดังกล่าวเป็นถ้อยคำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือ คณะกรรมการเปรียบเทียบที่จะทำการเปรียบเทียบคดีเพื่อให้มีการปรับแทนการดำเนินคดีอาญาต่อเมื่อเปรียบเทียบแล้วคดีอาญาเป็นอันเลิกกัน

นางสาวกัญญารัตน์ โคตรภูเขียว ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่าโดยหลักแล้วการเปรียบเทียบตามหลักทั่วไปจะอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๗ และ ๓๘ ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายที่ได้ให้อำนาจไว้ ก็จะใช้คำว่า “คณะกรรมการเปรียบเทียบ” ถ้าพิจารณามาตรา ๘๒ กับมาตรา ๘๓ คู่กัน จะเห็นว่ามีการเปรียบเทียบที่มีโทษจำคุกไม่เกินสองปีด้วย ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบในกฎหมายเฉพาะ เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ ที่มีการเปรียบเทียบก็ไม่ได้ใช้คำว่า “เปรียบเทียบปรับ” แต่ใช้คำว่า “เปรียบเทียบ” โดยในมาตรา ๘๔ จะมีการกำหนดเกี่ยวกับ

คณะกรรมการเปรียบเทียบ การกำหนดกรอบอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบ รวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบเอาไว้

นายประพศิต ฉัตรประภาชัย ที่ปรึกษาคณะกรรมการ สอบถามว่า มีการกำหนดนิยามของคณะกรรมการเปรียบเทียบไว้โดยเฉพาะหรือไม่ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ถ้าไม่มีก็ควรจะมีการนิยามว่า คณะกรรมการเปรียบเทียบหมายถึงอะไร มีองค์ประกอบอย่างไร

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า ตอนที่ประชุมกำลังกล่าวถึงกรณีของคนอ่านกฎหมายที่ไม่ใช่นักกฎหมาย หรือแม้กระทั่งนักกฎหมายที่ไม่ได้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกฎหมายอาญา

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความคิดเห็นว่า หลักของการให้คำนิยามคือ ๑) เป็นคำที่ต้องการความหมายที่แตกต่างจากความหมายปกติ อันเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป ๒) คำที่มีการใช้กันอยู่เรื่อย ๆ ในบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น คำว่า “คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด” ซึ่งถ้าเขียนแล้วจะยาวอีกทั้งยังมีการเขียนในแทบทุกมาตรา เป็นต้น ส่วนคำว่า “คณะกรรมการเปรียบเทียบ” โดยส่วนตัวยังมองว่าอาจจะยังไม่จำเป็นเพราะในมาตรา ๘๒ และ ๘๓ ได้กำหนดไว้อยู่แล้วว่า คณะกรรมการเปรียบเทียบประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง ทำหน้าที่ อย่างไร จึงไม่แน่ใจว่าจะมีวัตถุประสงค์ใดเป็นพิเศษหรือไม่ เพื่อให้มีการนิยามคำว่า “คณะกรรมการเปรียบเทียบ” ไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า เป็นประเด็นที่มองได้ทั้งสองด้าน โดยหากเป็นมิติทางกฎหมายอาจถือว่าไม่จำเป็น และถือว่าเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องรู้ตามบทสันนิษฐานว่าประชาชนต้องรู้กฎหมาย ส่วนมิติของความเป็นมิตรกับผู้ใช้งาน (User Friendly) อดจมองว่าควรมีความหมายเฉพาะ

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า มีการบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการเปรียบเทียบไว้ในกฎหมายหลายฉบับแล้ว และเข้าใจกันว่าคณะกรรมการเปรียบเทียบว่าเป็นคดีที่เปรียบเทียบให้จ่ายค่าปรับได้ไม่ต้องติดคุกแม้จะมีโทษจำคุกก็ตามซึ่งหากพิจารณามาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แล้วไม่ต้องถูกส่งฟ้องส่งตัวไปศาล แม้ว่าจะเป็นคดีอาญาที่มีโทษจำคุกก็ตาม

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ในกฎหมายหนึ่งร้อยกว่าฉบับที่ผ่านมามีผู้ใดอ่านแล้วสงสัยหรือไม่ หากมีควรมีการปรับถ้อยคำเพื่อไม่ให้เกิดความสงสัยหรือไม่ แต่หากไม่เคยมีก็ควรต้องพิจารณาว่าอาจจะไม่ต้องมีการปรับถ้อยคำ

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความคิดเห็นว่า ไม่น่าจะมีผู้ที่อ่านแล้วสงสัย เพราะเจ้าหน้าที่ที่ทำตามกฎหมายน่าจะมีการประชาสัมพันธ์กฎหมายเพื่อสร้างความเข้าใจ จึงอยู่ที่การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา

๒. ที่ประชุมมีมติให้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๘๓

รอกการพิจารณา

“มาตรา ๘๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกินสองปี ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานอากาศสะอาด พบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานอากาศสะอาด แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอกการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติให้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๘๔

รอกการพิจารณา

“มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำกรณเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้อง รับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิชุด จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาชี้แจงเกี่ยวกับที่มาของบทสันนิษฐานความรับผิดของนิติบุคคลตามมาตรา ๘๔ ว่าบทสันนิษฐานความรับผิดของนิติบุคคล เดิมเคยมีการบัญญัติไว้ในกฎหมาย แต่ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทสันนิษฐานความรับผิดของนิติบุคคลที่มีการบัญญัติไว้หลากหลายรูปแบบนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นถ้อยคำตามพระราชบัญญัติชายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยภายหลังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการประชุมพิจารณาและยกร่างบทสันนิษฐานความรับผิดของนิติบุคคลขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นรูปแบบตามมาตรา ๘๔ นี้ และมีการบังคับใช้มาโดยตลอด โดยนำถ้อยคำจากกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาปรับปรุงให้ชัดเจนขึ้น

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอกการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติให้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๘๕**รอกการพิจารณา**

“มาตรา ๘๕ ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามหมวดนี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงเกี่ยวกับมาตรา ๘๕ ว่าค่าปรับตามมาตรานี้เป็นรายได้หนึ่งของกองทุนเพียงแต่จะเป็นกองทุนใดต้องพิจารณาต่อไป เนื่องจากว่าตามร่างที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่มีการจัดตั้งกองทุนใหม่ โดยไปใช้กองทุนสิ่งแวดล้อม ดังนั้น มาตรานี้จึงขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คณินิจ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่าประธานคณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหารของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ได้อธิบายหลายครั้งให้ทราบถึงที่มาของร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเสนอกำหนดให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมว่าเหตุที่จำเป็นที่จะต้องบัญญัติลักษณะนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะต้องเผชิญกับกรตั้งกองทุนใหม่และจะทำให้การเสนอร่างกฎหมายล่าช้าและมีอุปสรรค แต่ขณะนี้ผู้ร่างขึ้นตอนนั้นมาแล้ว จึงต้องพิจารณาเรื่องกองทุนอีกครั้งว่าควรเป็นกองทุนอะไร ซึ่งขณะนี้ได้ข้อสรุปประเด็นกรอบความคิดว่าจะมีกองทุนอากาศสะอาด แต่ต้องไปพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอกการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติให้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

๓.๕ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. หมวด ๑๐ มาตรการปรับเป็นพินัย

หมวด ๑๐**ไม่มีการแก้ไข**

“หมวด ๑๐
มาตรการปรับเป็นพินัย”

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๘๖**รอกการพิจารณา**

“มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดทำรายงานการปล่อยอากาศเสีย ตามมาตรา ๓๘ (๓) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงว่า ประมวลกฎหมายอาญากำหนดโทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิด แบ่งออกเป็น ๕ สถาน ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดค่าปรับกรณีผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง

แนวความคิดการปรับเป็นพินัยมาจากมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษอาญาให้เหมาะสมกับสภาพความผิด หรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด และฐานะของผู้กระทำความผิด เพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควร หรือต้องรับภาระไม่สมควรรับโทษที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เนื่องจากกรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับ ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมสามารถชำระค่าปรับได้ แต่ผู้มีฐานะยากจนและไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับ จะถูกกักขังแทนค่าปรับและต้องถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาและลงบันทึกประวัติอาชญากร จึงกำหนดให้การกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ในกรณีที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงและโดยสภาพไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวมอย่างกว้างขวางเป็นความผิดทางพินัย โดยไม่ถือเป็นความผิดอาญา และให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่ถือเป็นโทษอาญา

คำว่า “ปรับเป็นพินัย” มาจากกฎหมายตราสามดวง กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งการปรับเป็นพินัยไม่ใช่เรื่องโทษปรับทางอาญา และไม่ใช้โทษปรับทางปกครอง ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจปรับเป็นพินัยให้เป็นไปตามที่กฎหมายความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด เป็นการปรับโดยเจ้าพนักงานที่แต่ละกฎหมายกำหนดไว้ ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐานและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ หากผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นบุคคลธรรมดาและกระทำความผิดทางพินัย เพราะเหตุแห่งความยากจนเหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ ซึ่งจะไม่ถูกกักขังแทนค่าปรับแตกต่างจากโทษอาญา

นางสาวสุนีย์ วรอุฒางกูร ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ แสดงความคิดเห็นว่า ข้อดีของการปรับเป็นพินัย คือ ๑) ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้อง โดยแสดงเหตุผลอันสมควรเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ ๒) ทำให้ประชาชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำ

ความผิดไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางอาญา และไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัว เพราะเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรง เช่น ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ๓) ลดขั้นตอนการดำเนินคดีต่อศาล และจากประสบการณ์ที่เคยจัดสัมมนาให้กับภาคเอกชน เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัตินี้จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยก็ได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา สำหรับผู้ประกอบการจะดำเนินการตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้อยู่ในในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ

นายวิชฌ ธรรมวานิช โฆษกคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท และไม่เกินหนึ่งแสนบาท ปัจจุบันอาจจะมีผู้จำนวนมาก แต่ในอนาคตอีก ๒๐ ปี จำนวนเงินนี้จะมีมูลค่าเท่าไร การกำหนดจำนวนค่าปรับ ควรเพิ่มเติมว่า ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงค่าเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะการกำหนดโทษปรับในลักษณะดังกล่าว อาจไม่ทำให้ผู้ก่อมลพิษทางอากาศปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงว่า การบัญญัติเนื้อหาของกฎหมาย โดยกำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัยให้ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ ค่าเงินในอนาคต ขณะนี้คิดว่ายังไม่สามารถกระทำได้ ปัญหาลักษณะดังกล่าวมีการหยิบยกมาแสดงความคิดเห็นโดยตลอด

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามความแตกต่างระหว่างคำว่า “ไม่เกินหนึ่งแสนบาท” และคำว่า “ไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาท”

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงดังนี้

๑) การเพิ่มถ้อยคำว่า “ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงค่าเงินที่เปลี่ยนแปลงไป ” ถ้าจะกำหนดให้สามารถปรับเปลี่ยนจำนวนค่าปรับในอนาคตได้ ก็อาจจะมีปัญหาในทางปฏิบัติอีก อย่างไรก็ตาม มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ว่า เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ให้กระทำอย่างน้อยทุกห้าปี นับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ ถ้าเห็นว่าจำนวนค่าปรับไม่เหมาะสมแล้ว ก็อาจเสนอการแก้ไขกฎหมาย เมื่อมีการจัดทำประเมินผลสัมฤทธิ์ได้

๒) คำว่า “ไม่เกินหนึ่งแสนบาท” คือ ตั้งแต่หนึ่งบาทถึงหนึ่งแสนบาท สำหรับคำว่า “ไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาท” คือ เริ่มที่หนึ่งแสนบาท แต่ไม่มีอัตราขั้นสูง

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า ในมุมมองนักเศรษฐศาสตร์น่าจะเห็นด้วยกับการใช้คำว่า “ไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาท” เพื่อสอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อหรือค่าเงินที่เปลี่ยนแปลงไป

นายวิษณุ อรรถวานิช โฆษกคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกห้าปี มีความเหมาะสม แต่มีข้อกังวลว่า ระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายจะนานกว่าห้าปี ทำให้ไม่สามารถพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

นางสาววีณาริน ลุติตานนท์ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า การกำหนดค่าปรับนอกจากประเด็นเรื่องเงินเฟ้อ ต้องคำนึงถึงค่าเสียหายที่เกิดขึ้นต่อรัฐด้วย ถ้ากำหนดค่าปรับเป็นจำนวนเงินที่ต่ำ โดยไม่ได้คำนึงถึงค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจะไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ จึงมีข้อสังเกตว่าจะสามารถกำหนดเรื่องดังกล่าวในพระราชบัญญัตินี้ได้อย่างไร

นางสาวณัฐพัชร์ ทวีวรรณบุลย์ ที่ปรึกษากฎหมาย กรรมการ สอบถามว่า ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการเปรียบเทียบหรือไม่ว่าจะใช้มาตรการปรับเป็นพินัยหรือมาตรการปรับทางปกครอง มีข้อจำกัดของมาตรการทั้งสองประเภทอย่างไร ตามที่กรรมการได้เสนอความเห็นจะกำหนดเป็นมาตรการบังคับทางปกครองแทนในบางกิจกรรม ตามที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาชี้แจงว่า มาตรการปรับเป็นพินัยใช้สำหรับความผิดอาญาที่ไม่ร้ายแรง โดยมีเจตนากรณีที่ไม่ต้องทำให้ผู้กระทำความผิดถูกลงบันทึกประวัติอาชญากรเป็นประวัติติดตัว แต่มีการกระทำความผิดบางอย่างที่ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย จะสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองแทนได้หรือไม่

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความคิดเห็นว่า การพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง ตัวอย่างคำสั่งทางปกครอง เช่น ค่าขออนุญาตก่อสร้างมีกำหนดเงื่อนไขในคำสั่ง ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขเป็นเรื่องการฝ่าฝืนคำสั่งทางปกครอง แต่กรณีนี้เป็นเรื่องของกฎ การไม่ปฏิบัติตามกฎ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๘ เดิมใช้โทษปรับทางอาญา นอกจากนี้ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า ไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยเป็นการกระทำทางปกครองหรือคำสั่งทางปกครอง การปรับเป็นพินัย คือ โทษปรับทางอาญาเดิมที่มีลักษณะเล็กน้อย ไม่มีผลกระทบรุนแรง ประเด็นต้องพิจารณาว่าที่ประชุมจะกำหนดความผิดใดให้เป็นความผิดทางพินัยบ้าง

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสามกำหนดว่า รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง และตามที่นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้กล่าวถึงแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายพยายามแก้ไขกฎหมายใด ๆ ที่กำหนดโทษอาญาที่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพความผิด มาตรการการลงโทษให้ปรับแก้ไขให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด

เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจไม่สามารถชำระค่าปรับได้ ฐานะยากจน ไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้ เดิมต้องกักขังแทนการชำระค่าปรับ เป็นการกระทบถึงสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กฎหมายมีสภาพบังคับ สร้างความสมดุลไม่รุกรานสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ แต่ขณะเดียวกันในสังคมต้องมีการบังคับทางกฎหมาย จึงกำหนดเรื่องการปรับเป็นพินัยเป็นทางออก ที่มีเงื่อนไขการใช้ตามที่กฎหมายกำหนด

นายวิชาญ อรรถวานิช โฆษกคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ขอเสริมประเด็น เรื่องการจัดทำรายงานการปล่อยอากาศเสีย ควรระบุให้ชัดเจนว่าหากไม่จัดทำรายงานดังกล่าว จะต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยอย่างไร เช่น ต้องชำระค่าปรับเป็นรายครั้ง หรือรายปี เพื่อป้องกัน ผู้ก่อมลพิษที่ชำระค่าปรับ แต่ยังไม่จัดทำรายงานดังกล่าว

นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา ชี้แจงว่า ต้องพิจารณาทบทวนข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในเรื่องการจัดทำรายงาน การปล่อยอากาศกำหนดว่าให้ดำเนินการอย่างไร เช่น การจัดทำรายงานทุกเดือน หากไม่รายงาน ในเดือนใดเป็นการกระทำความผิดในแต่ละครั้ง และการกำหนดจำนวนค่าปรับตามค่าเงิน ที่เปลี่ยนแปลงไป กฎหมายอื่นได้กำหนดโทษปรับขั้นสูงหรือขั้นต่ำไว้ โดยจะมีคณะกรรมการ เปรียบเทียบเป็นผู้พิจารณา หากเป็นการกระทำความผิดซ้ำก็อาจพิจารณาปรับเป็นจำนวนที่สูงขึ้นได้

นายประพจน์ ฉัตรประภาชัย ที่ปรึกษาคณะกรรมการ เสนอความคิดเห็นว่า การนำโทษปรับระบบ day fine ที่มีการนำฐานะหรือรายได้ของผู้กระทำความผิดมาพิจารณาร่วมกับ ความร้ายแรงของการกระทำความผิดมา เพื่อกำหนดค่าปรับที่พิจารณารายได้ต่อวันนำมาคำนวณ เป็นฐานของค่าปรับ โดยมีการใช้ในประเทศแถบสแกนดิเนเวีย ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๒๑ เป็นการลด ความเหลื่อมล้ำได้ดี

นายชินนทร์ ทองธรรมชาติ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า บทบัญญัติ มาตรา ๘๖ ใช้คำว่า “รายงานการปล่อยอากาศเสีย” ตามมาตรา ๓๘ (๓) ดังนั้น บทบัญญัติ ในมาตรา ๓๘ (๓) “รายงานการปล่อยอากาศ” อาจจะต้องเพิ่มคำว่า “เสีย” เพื่อให้สอดคล้อง กับบทบัญญัติในมาตรา ๘๖

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเยี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้าง การบริหาร ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ได้พิจารณา และปรับแก้ไขเนื้อหาหมวด ๔ ซึ่งมาตรา ๓๘ ถูกกำหนดอยู่ในหมวด ๔

นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา ชี้แจงว่า มาตรา ๓๘ (๓) กำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องจัดทำรายงาน การปล่อยอากาศ ถ้าไม่จัดทำรายงานการปล่อยอากาศ ถือว่ามีความผิด โดยไม่ได้พิจารณาว่าเป็น อากาศดีหรืออากาศเสีย

นายชินนทร์ ทองธรรมชาติ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า หากพิจารณา ตามที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาชี้แจง มาตรา ๘๖ จะต้องตัดคำว่า “เสีย” ออกหรือไม่ ทั้งนี้ ขอสอบถามเพิ่มเติมประเด็นการดำเนินการเรื่องมาตรการปรับเป็นพินัยนั้น รัฐมนตรีจะแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบปรับใช่หรือไม่ มีกฎหมายรองรับเรื่องการบังคับใช้อยู่แล้วหรือไม่ จึงขอสอบถามรายละเอียดการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดการปรับเป็นพินัย

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายกลาง
ที่กำหนด หลักเกณฑ์ในทางสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติเพื่อใช้ในการพิจารณาและกำหนดค่าปรับ
สำหรับความผิดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวถึง
ประเด็นที่นายชรินทร์ ทองธรรมชาติ กรรมการ แสดงความเห็นในมาตรา ๘๕ คำว่า “เปรียบเทียบ”
ไม่มีคำว่า “ปรับ” สอบถามเพิ่มเติมคำว่า “เปรียบเทียบ” กับ “พินัย” มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน
อย่างไร

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา ชี้แจงว่า บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกินสองปี
ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เป็นการเปรียบเทียบโทษอาญา เมื่อผู้กระทำ
ความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติ
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีความผิดทางพินัยเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่
เปรียบเทียบปรับ ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับ ถ้าไม่ชำระค่าปรับต้องฟ้องคดีต่อศาลจะกักขัง
แทนโทษปรับไม่ได้ แต่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีเงินชำระค่าปรับ
เป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควร เพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงาน
สาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
แสดงความคิดเห็นว่า โทษอาญาและโทษปรับเป็นพินัยมีการบัญญัติในหมวด ๙ และหมวด ๑๐
มีการบังคับใช้กับการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย
และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
พิจารณาต่อไป

มาตรา ๘๗

รอการพิจารณา

“มาตรา ๘๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙
มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย
และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
พิจารณาต่อไป

มาตรา ๘๘

รอการพิจารณา

“มาตรา ๘๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐
มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จะพิจารณาในเนื้อหาของมาตราที่มีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาของหมวด ๑๐

นายชินนทร์ ทองธรรมชาติ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่ามาตรา ๘๗ กำหนดค่าปรับทางพินัย ไม่เกินหนึ่งแสนบาท กรณีฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๓๘ (๒) ไม่จัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย และมาตรา ๘๘ กำหนดค่าปรับทางพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท กรณีฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๓๘ (๒) ปล่องทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ ค่าปรับที่กำหนดไว้ทั้งสองมาตรามีจำนวนถูกมาก เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศไม่ต้องจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย เนื่องจากการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียมีค่าติดตั้งจำนวนหลายล้านบาท

นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตอบข้อซักถามว่า คณะกรรมการสามารถพิจารณาว่าจะกำหนดการกระทำผิดใดให้มีโทษอาญาหรือปรับเป็นพินัย ร่างพระราชบัญญัตินี้มาจากหน่วยงานเป็นผู้ร่างกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่ได้ปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนนี้ ดังนั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. อาจต้องพิจารณากำหนดแยกการกระทำผิดที่มีโทษอาญาและปรับเป็นพินัย

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จะนำประเด็นที่กรรมการแสดงความคิดเห็นไปพิจารณา อาจมีจุดแยกความผิดที่มีโทษอาญาหรือปรับเป็นพินัยตามบริบทที่แตกต่าง เมื่อการกำหนดจำนวนค่าปรับไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่าเงินในอนาคต จึงต้องกำหนดให้ได้สัดส่วน กรณี Polluters heaven หรือการฟอกเขียว (Greenwashing) ต้องกำหนดให้เป็นไปตามหลักความเหมาะสมและได้สัดส่วนระหว่างมลพิษทางอากาศและความเสียหายต่อทรัพยากรอากาศสะอาดและสุขภาพ

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๘๘

รอการพิจารณา

“มาตรา ๘๘ บุคคลใดหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษใด เฝ้าในที่โล่งโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหาร ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. แก้ไขเนื้อหา ในมาตรา ๔๓ และแก้ไขคำว่า “เผาในที่โล่ง” ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จะนำประเด็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาความรับผิดและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในหมวดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๕๐

รอการพิจารณา

“มาตรา ๕๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าพันบาท”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหาร ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. แก้ไขบทบาท ของผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ ซึ่งคณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จะนำประเด็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาความรับผิดและการบังคับใช้กฎหมายเช่นเดียวกัน

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๕๑

รอการพิจารณา

“มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับ เป็นพินัยไม่เกินห้าพันบาท”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า บทบาทของเจ้าพนักงานอากาศสะอาดทำหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จะนำประเด็นดังกล่าวมาพิจารณา

ว่าผู้ใดคือเจ้าพนักงานอากาศสะอาดภายใต้กรมควบคุมมลพิษในรูปแบบใหม่ที่คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหาร ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ปรับปรุงเนื้อหา และภารกิจของเจ้าพนักงานอากาศสะอาดที่สอดคล้องกับมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ซึ่งถูกกำหนดอยู่ในภาคคมนาคม (หมวด ๔) โดยมีการปรับแก้ไขเนื้อหาให้ครอบคลุมระบบการขนส่งที่กว้างกว่าคำว่า “ยานพาหนะ” ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานอากาศสะอาด

รองศาสตราจารย์คันสนีย์ เอื้อพันธ์วิริยะกุล กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า หมวด ๘ หมวด ๙ หมวด ๑๐ ต้องกำหนดเนื้อหาความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นในแต่ละภาคหรือไม่ เช่น ภาคการเกษตร ภาคเมือง เป็นต้น ตามที่คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหาร ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. รายงานผลการพิจารณา การกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่เกิดขึ้นในแต่ละภาคมีค่าปรับไม่เท่ากันใช่หรือไม่ กรณีเผาในที่โล่งในภาคการเกษตร ผู้กระทำผิดเป็นเกษตรกร แต่การเผาในที่โล่งในเมือง ผู้กระทำผิดเป็นเจ้าของหอพัก ค่าปรับควรจะกำหนดให้แตกต่างกัน

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า คณะอนุกรรมการพิจารณากรอบคิด หลักการสำคัญ และโครงสร้างการบริหาร ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ได้ปรับแก้ไขเนื้อหา หมวด ๔ โดยไม่ได้ใช้คำว่า “เผาในที่โล่ง” ไม่ได้ขึ้นอยู่กับแต่ละภาค คณะอนุกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ต้องพิจารณากำหนดความรับผิดชอบและการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับเนื้อหาทุกหมวดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหมวด ๔ ที่แบ่งเป็นหลายภาค ต้องพิจารณาการกระทำผิดในแต่ละภาคให้ได้สัดส่วนกัน

นายชินนทร ทองธรรมชาติ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า มาตราการปรับเป็นพินัย หลักการควรเน้นถึงผลกระทบที่เกิดต้องเป็นกรณีไม่ร้ายแรง ผู้ที่ทำหน้าที่พิจารณาความผิดควรเป็นเจ้าของพื้นที่ของรัฐ ไม่ใช่ใช้ตัวบทกฎหมายพิจารณาค่าปรับในพื้นที่ จากประสบการณ์การปฏิบัติงานในต่างประเทศมีโรงงานที่ยินดีจะชำระค่าปรับ โดยไม่ยอมติดตั้งระบบ จึงตั้งเป็นข้อสังเกตถึงเหตุผลที่กำหนดให้มีการชำระค่าปรับ เพราะหากเป็นกรณีน้ำเสียของเมืองระบบบำบัดสามารถรองรับได้จึงให้มีการปล่อยน้ำเสีย และโรงงานยินยอมชำระค่าปรับทุกวัน ซึ่งคุ้มค่ากว่าการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย เพราะไม่มีค่าใช้จ่ายในการจ้างผู้ดูแล และระบบบำบัดน้ำเสียของเมืองรับได้ เช่นเดียวกับการปรับเป็นพินัยต้องไม่ใช่ความผิดร้ายแรงกับสุขภาพของประชาชน ในกรณีการกระทำที่ก่อให้เกิดมลพิษเล็กน้อยไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือกรมควบคุมมลพิษพิจารณาความผิดในทางแพ่งหรืออาญา ไม่ใช่บังคับใช้กฎหมายโดยไม่ได้พิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า กรรมการอาจต้องกำหนดความผิดที่จะปรับเป็นพินัยหรือโทษอาญา การปรับเป็นพินัยอาจพิจารณาจากสภาพความรุนแรง ประวัติความรู้ การศึกษาของผู้กระทำความผิด

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายกลางที่กำหนด หลักเกณฑ์ในทางสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ เพื่อใช้ในการพิจารณาและกำหนดค่าปรับสำหรับความผิดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย แต่มีข้อสังเกตว่ากฎหมายที่บังคับใช้ภายหลังพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ จะกำหนดอย่างไร สามารถกำหนดให้แตกต่างจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นกฎหมายกลางได้หรือไม่ ต้องพิจารณาในรายละเอียด ทั้งนี้ เหตุผลการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพราะต้องการมุ่งเน้นผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิดรุนแรง ไม่ให้ต้องถูกบันทึกประวัติอาชญากรรม และไม่ต้องถูกลงโทษทางอาญาโดยไม่จำเป็น ในประเด็นปัญหาเรื่อง Polluters heaven เป็นเรื่องที่ได้พบได้ทั่วโลกในกฎหมายสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จะทำอย่างไรให้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle: PPP) สามารถแก้ไขปัญหาค่าปรับได้ ระบบทุนนิยมผูกขาดทั้งระบบสังคม เรื่องความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay : WTP) ตามหลักเศรษฐศาสตร์ไม่ควรนำมาใช้ในบริบทลักษณะนี้ หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle: PPP) ไม่สามารถแก้ไขปัญหาค่าปรับได้และก่อให้เกิดสถานการณ์ Polluters heaven หรือสวรรค์ของผู้ก่อมลพิษ เพราะคำว่า Willingness to pay เป็นการยืมศัพท์ของนักเศรษฐศาสตร์มาใช้ในเรื่องผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย จึงต้องพิจารณา Carrot and Stick การสร้างแรงจูงใจและการกำหนดบทลงโทษ ร่างพระราชบัญญัตินี้ถือเป็นนวัตกรรม แต่ Polluters heaven ถือเป็นสถานการณ์หนึ่งของการฟอกเขียว (Greenwashing) การกำหนดให้เป็นความผิดทางพินัยหรือความผิดอาญาต้องพิจารณาให้รอบคอบ ในต่างประเทศใช้สถานการณ์นี้ในการย้อนรอยกฎหมายใหม่ ๆ แม้แต่ USEPA สำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมสหรัฐอเมริกาต้องอาศัยเครื่องมือกลไกของกฎหมายบริษัทในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด

นางสาววิภากรีน ลลิตานนท์ กรรมการ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมประเด็นบริษัทคำนวณจำนวนค่าปรับแล้วยอมชำระค่าปรับทุกวัน ซึ่งขัดกับหลักการที่ต้องการจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ก่อมลพิษ ต้องกำหนดค่าปรับให้ไม่คุ้มกับการที่บริษัทจะต้องชำระ เพราะสุดท้ายจะเป็นภาระของรัฐ สังคม และประชาชนทุกคน บริษัทไม่นำค่าปรับไปคำนวณในงบการเงินของบริษัท จึงสอบถามผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กฎหมายกำหนดให้คำนวณค่าปรับรวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยหรือไม่ เป็นหลักการสำคัญว่าความเสียหายมีจำนวนเท่าไร และจะคำนวณอย่างไร เพื่อป้องกันปัญหาเรื่อง Polluters heaven

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ปัญหาเรื่อง Polluters heaven ควรต้องไปกำหนดเป็นการเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่ง แต่การปรับเป็นพินัยเป็นเรื่องโทษอาญาไม่สามารถนำเรื่อง Polluters heaven มาใช้ในกรณีการปรับเป็นพินัยได้ ปัจจุบันกฎหมายหลายฉบับมีนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากในการพิจารณาแยกการกระทำความผิดให้เป็นโทษทางอาญา ความผิดทางพินัย หรือความผิดรับผิดทางแพ่งขึ้นอยู่กับเจตนาของคณะกรรมการที่จะพิจารณาว่า ความผิดใดควรเป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาหรือปรับเป็นพินัย

รองศาสตราจารย์คันสนีย์ เอื้อพันธ์วิริยะกุล กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ประเด็นที่นายประพศิต ฉัตรประภาชัย ที่ปรึกษาคณะกรรมการ เสนอความคิดเห็นเรื่องการนำโทษปรับระบบ day fine ที่มีการนำฐานะหรือรายได้ของผู้กระทำความผิดมาพิจารณาร่วมกับความร้ายแรง

ในการกระทำความผิด เพื่อกำหนดค่าปรับจะกำหนดเป็นแบบ progressive หรือ อัตราก้าวหน้าได้หรือไม่ เพื่อให้เอกชนเห็นว่าค่าปรับไม่คุ้มค่า เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่อง Polluters heaven

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ต้องพิจารณาว่ากำหนดให้การกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดในลักษณะใด กฎหมายบางฉบับมีโทษปรับทางอาญา ปรับเป็นพินัย และโทษปรับทางปกครอง

นางสาวณัฐพัชร ทวีวรรณบุลย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ สอบถามว่า กรณีความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าวสั่งให้ชำระค่าปรับได้ทันทีเมื่อเกิดความรับผิด ร่างพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดในลักษณะดังกล่าวได้หรือไม่ โดยอาจไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการเป็นผู้สั่ง แต่กำหนดให้ชัดเจนขึ้นในบทบัญญัติของกฎหมาย

นายวิชิต จรัสสุขสวัสดิ์ กรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงว่า ต้องพิจารณาพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากเนื้อหาของกฎหมายมีความซับซ้อน

นายदनัยภัทร โภควณิช กรรมการ ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมในเรื่องระบบ day fine ที่มีการนำฐานะหรือรายได้ของผู้กระทำความผิดมาพิจารณา ร่วมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด เพื่อกำหนดค่าปรับ ขณะร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยค่าปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการนำเสนอเรื่องดังกล่าว แต่ผู้ร่างเห็นว่าอาจมีความยุ่งยากซับซ้อนเกินไป จึงไม่ได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจนำโทษปรับระบบ day fine ที่มีการนำฐานะหรือรายได้ของผู้กระทำความผิดมาพิจารณาร่วมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดเพื่อกำหนดค่าปรับ มาพิจารณากำหนดความผิดในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้

นางนิตานาถ รัตนนาคินทร์ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า เมื่อพิจารณาเชื่อมโยงผู้ก่อมลพิษที่จะถูกปรับอาจต้องขอให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาการก่อมลพิษทางอากาศในภาคเมือง เช่น แพลตฟอร์มคอนกรีตแบบตั้งอยู่กับที่ที่ถูกเปลี่ยนใหม่และมีการขยายเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยไม่มีเครื่องวัดการไหลของมลพิษเป็นอันตรายต่อสถานศึกษาในบริเวณดังกล่าว การกำหนดโทษควรมีข้อกำหนดอย่างไร ประการแรก ต้องกำหนดให้ผู้ประกอบการมีเครื่องวัดการไหลของมลพิษ ประการที่สอง บริษัทที่ยอมชำระค่าปรับแล้วถือว่าคุ้มทุนจะกำหนดให้ใครทำหน้าที่ติดตามเรื่องนี้ ซึ่งการดำเนินการทั้งสองประการ ควรกำหนดในทุก Sector ที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา

๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๙๒

รอกการพิจารณา

“มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท”

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๙๓**รอการพิจารณา**

“มาตรา ๙๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ใดไม่เสียค่าธรรมเนียมการจัดการมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๖๘ (๒) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท”

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๙๔**รอการพิจารณา**

“มาตรา ๙๔ ผู้ใดไม่จัดให้มีหลักประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๖๘ (๔) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

มาตรา ๙๕**รอการพิจารณา**

“มาตรา ๙๕ ค่าปรับเป็นพินัยตามความในหมวดนี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

นายสุวิทย์ มังคละ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า การพิจารณามาตรการปรับเป็นพินัยควรศึกษาการปรับเป็นพินัยของประเทศสิงคโปร์ และประเทศแคนาดา Environmental crime มีการกำหนดโทษปรับจริงจัง รุนแรง และทั้งสองประเทศมีประชากรที่สามารถชำระค่าปรับได้ แหล่งกำเนิดมลพิษไม่ได้มาจากการเผาในภาคเกษตรกรรม และควรศึกษาประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะประเทศที่มีการกำหนดความผิดทางพินัย (Regulatory offence) ตามคำแนะนำของนางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่หนึ่ง แสดงความคิดเห็นว่า Environmental crime ไม่เคยขยายผลมาถึง Pollution crime และยังมี Environmental S2G หลายเรื่องเริ่มต้นที่ทรัพยากรฐานดั้งเดิม เช่น งาม้าง แต่ไม่ขยายผลมาถึง Pollution crime ประเด็นที่นางสาววิณาริน ลุติตานนท์ กรรมการฯ แสดงความคิดเห็นว่า การกำหนดค่าปรับนอกจากประเด็นเงินเพื่อแล้วต้องคำนึงถึงค่าเสียหายที่เกิดขึ้นต่อรัฐด้วย ส่วนตัวเคยได้รับเชิญจากศาลปกครองให้บรรยายความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมคืออะไร เมื่อมีคดีสิ่งแวดล้อม ค่าเสียหายที่มีลักษณะเป็น Beyond Private ความเสียหายส่วนรวมที่เป็นสิ่งแวดล้อม ศาลในประเทศที่ใช้ระบบซีวิลลอว์ (Civil Law) ถ้ากฎหมายไม่เปิดช่องให้ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดค่าเสียหายหรือคำสั่งให้ฟื้นฟู ศาลไม่สามารถกำหนดเป็นอื่นได้

มติที่ประชุม

๑. ที่ประชุมมีมติให้รอการพิจารณา
๒. ที่ประชุมมีมติมอบหมายคณะกรรมการฯ ให้ความรับผิดชอบทางกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. พิจารณาต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ พิจารณาโครงการเตรียมจัดงาน International Clean Air Day ๗ กันยายน ๒๕๖๗ และการตั้งคณะทำงานจัดงาน

นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่หนึ่ง ได้นำเสนอโครงร่างโครงการเตรียมจัดงาน International Clean Air Day ๗ กันยายน ๒๕๖๗ และการตั้งคณะทำงานจัดงาน ว่าสืบเนื่องจากการประชุมที่ผ่านมาได้นำเสนอท่านประธานคณะกรรมการฯ ควรจะมีการจัดงานในวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์
 - ๑) เพื่อสร้างความตื่นตัวในความสำคัญของอากาศสะอาด และการตอบสนองต่อความสำคัญด้วยการมีร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
 - ๒) เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่บทบาทและภาพลักษณ์อันเป็นเอกภาพ คณะกรรมการฯ เชิญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ต่อหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกรัฐสภา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 - ๓) เพื่อสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องอากาศสะอาด และร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. กับทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ เพื่อให้แต่ละฝ่ายได้มาพบปะกันมีส่วนร่วมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี
 - ๔) เพื่อยกระดับการทำงานเชิงรุกของฝ่ายนิติบัญญัติในภาพรวมผ่านคณะกรรมการฯ และรัฐสภาไทยในด้านความเอาใจใส่เรื่องสิ่งแวดล้อมสู่สายตาประชาคมโลก เพื่อเสริมสร้างความร่วมมืออันดีต่อไปโดยสอดคล้องกับระดับชาติด้วย

๒. ร่างโครงการ

๑) พิธีเปิด และพิธีปิด

๒) เวทีเสวนา โดยอาจเป็นห้องใหญ่ที่เป็นห้องรวมเกิดขึ้นห้องเดียวแล้วจบหรือแบ่งเป็นห้องย่อยก็ได้

๓) ส่วนจัดแสดง และนิทรรศการจมูกติดเครื่องดูดฝุ่น ๑๓ ชั้น (บริเวณหน้าห้องเสวนา)

๔) การแสดงดนตรี มินิคอนเสิร์ตเพื่ออากาศสะอาด โดยศิลปินรับเชิญที่ยินดีเข้าร่วม เช่น พี่ก้อง สหรัถ์ อาต๋อย พิงค์แพนเตอร์ หรือนักร้องวัยรุ่น ทั้งนี้ ส่วนตัวได้แต่งเนื้อร้องเพลงอากาศสะอาดโดยอาต๋อย พิงค์แพนเตอร์แต่งทำนองซึ่งหากเสร็จทันเวลาก็จะมาเปิดตัวเพลงครั้งแรกในงานนี้ด้วย รวมถึงมีเพลงฮิปฮอปที่เคยได้ส่งข้อมูลไปแล้ว ซึ่งเพลงเหล่านี้เป็นของที่มีอยู่เดิมโดยไม่ต้องทำอะไรใหม่

๓. ระยะเวลา:

๑) ในการเตรียมงาน: ประมาณ ๒ เดือนกว่า (มิถุนายน กรกฎาคม สิงหาคม)

๒) ในการจัดงาน: วันเดียวหรือมากกว่าหนึ่งวันแล้วแต่พิจารณา

๔. งบประมาณ: งบประมาณภายใน และภายนอก โดยเข้าใจว่าคณะกรรมการมีงบประมาณสนับสนุนของสภาผู้แทนราษฎรมาใช้ส่วนนี้ได้ใช้หรือไม่ แต่ไม่แน่ใจว่าเพียงพอหรือไม่ ส่วนงบประมาณภายนอกนั้น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) น่าจะช่วยให้หรือไม่และนอกเหนือจากนั้นก็อาจจะมีภาคส่วนอื่น ๆ

๕. องค์กรหลักในการจัดงาน: คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

๖. องค์กรร่วมจัด :

๑) หน่วยงานภายในรัฐสภา: ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา หน่วยประสานงาน IPU ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่มีประสบการณ์ในการจัดงานระดับระหว่างประเทศ เพื่อเป็นพี่เลี้ยงในการจัดงานให้แก่ฝ่ายเลขานุการ

๒) หน่วยงานภายนอกรัฐสภา: เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ที่ได้รับการตอบรับแล้ว นอกจากนั้นเป็นองค์การที่น่าจะเข้ามาร่วมจัดได้ เช่น กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สหภาพรัฐสภา (The Inter-Parliamentary Union: IPU) โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) เป็นต้น

ทั้งนี้ ต้องขอรบกวนท่านประธานคณะกรรมการช่วยประสานงานกับท่านพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๒ หรือว่าเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อประสานงานกับฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำ

๗. คณะทำงาน : มีความจำเป็นต้องตั้งคณะทำงานเพราะเป็นงานใหญ่ และต้องการผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วย

- ๑) ทีมภาคประชาชน. และนักวิชาการ (ดูเนื้อหาและภาพรวม)
 - ๒) ทีมนักการเมือง (ดูการอำนวยความสะดวก การประสานงาน และการประชาสัมพันธ์)
 - ๓) ทีมหน่วยงานรัฐ (เช่น กรมควบคุมมลพิษ และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น) (ดูเนื้อหา การประสานงาน การสนับสนุน และประชาสัมพันธ์ฯลฯ)
- ทั้งหมดนี้ขออนุญาตนำเรียนและปรึกษาที่ประชุม

ประธานคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่าสาระสำคัญของงานวันที่ ๗ กันยายนนั้น คือการแสดงถึงความคืบหน้าของร่างพระราชบัญญัติที่มีความคืบหน้าเพียงใด หากสามารถบอกอย่างมั่นใจได้ว่าคณะกรรมการได้พิจารณาไปแล้วเกินกว่าร้อยละ ๘๐ ก็จะเป็นความภาคภูมิใจของคณะกรรมการในการที่จะจัดงานนี้ เพราะฉะนั้น ณ วันที่ ๗ กันยายน ร่างพระราชบัญญัติต้องพิจารณาเกือบเสร็จแล้ว หรือถ้ายังไม่เสร็จก็ควรคาดหวังว่าร้อยละ ๘๕ จะเสร็จสิ้นภายในเดือนกันยายน ดังนั้นโครงการนี้จะเป็นหมุดหมายในการดำเนินการ และช่วงเวลาในการซักถามจะมีคำถามว่า ร่างพระราชบัญญัติเป็นอย่างไร และมีความคืบหน้าอย่างไร โดยในวันนั้นจะเป็นวันที่จะประกาศว่าร่างพระราชบัญญัติมีความคืบหน้าเพียงใด ดังนั้นวัตถุประสงค์หนึ่งของโครงการ คือ การประชาสัมพันธ์ทั้งในและต่างประเทศ

ทั้งนี้ ทีมงานที่จะตั้งขึ้นจะต้องพูดคุยในเชิงลึกอยู่แล้ว ในส่วนของโครงการในส่วนของภาคประชาชนก็ดี สภาลมหายใจก็ดี มีความคืบหน้ามีแนวทางในการที่จะจัดแต่ละ Session อยู่แล้วเพราะฉะนั้นจะจัดหนึ่งวันหรือสองวัน เดียวมาพิจารณาในรายละเอียดได้

ส่วนสถานที่นั้น เนื่องจากเป็นการจัดงานในวันเสาร์จึงอยากใช้สถานที่ของสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ ซึ่งจะประสานกับท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือท่านพิเชษฐ เชื้อเมืองพาน รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๒ เพื่อขอความอนุเคราะห์เรื่องสถานที่

ในส่วนของระยะเวลาในการเตรียมงานนั้น เห็นด้วยว่าน่าจะต้องใช้เวลาประมาณสองเดือน

ในเรื่องงบประมาณนั้น คณะกรรมการมีงบประมาณที่จะจัดสัมมนาก็จะไปรวบรวมมาให้ได้จำนวนที่เยอะ เพราะงานก็ต้องเป็นหน้าตาของคณะกรรมการ ทั้งนี้ งานนี้ก็ต้องเกี่ยวข้องกับทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จึงอยากฝากอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ในส่วนของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งควรจะเป็นเจ้าภาพร่วมด้วย เพราะฉะนั้นหากมีทรัพยากรใดที่จะช่วยเสริมให้งานนี้สมบูรณ์ก็ต้องทำ ในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศนั้นจะต้องพิจารณาเรื่องงานและขอบข่ายงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยจะรับไปประสานกับทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองก็จะช่วยประสานให้เช่นเดียวกัน เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ทุกฝ่ายมีจุดหมายเดียวกัน ไม่ได้มีความขัดแย้งหรือการขัดกันของผลประโยชน์ เพราะฉะนั้น โดยส่วนตัวจึงมองว่ามองว่าจะสามารถประสานงานกันได้โดยง่าย ทั้งนี้ ต้องช่วยกันพิจารณาว่าจะมีการดำเนินการอย่างไรสำหรับทั้งเอกชนและภาครัฐ ซึ่งทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้มีการหารือเบื้องต้นไปแล้ว

ส่วนของ UNDP มีนัดหารือในสัปดาห์หน้าซึ่ง UNDP จะมาเข้าพบก็จะได้พูดเรื่องงานนี้เข้าไปด้วยเลย แล้วก็ยินดีรับบส่วนตัวของกรมการแต่ละท่านด้วย

ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐก็จะใช้สื่อทั้งหมดทุกแพลตฟอร์มของรัฐบาลที่มี เช่น ดิจิทัลไทยคู่ฟ้า บริษัท อสมท จำกัด สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (National Broadcasting Services of Thailand: NBT) และโซเซียลมีเดียทุกช่องทางที่มี นอกจากนั้นยังสามารถติดต่อสื่อมวลชนและนักข่าวทุกสำนักได้ทั้งหมด ก็คิดว่าก็จะเอาให้ปังให้คิดว่ามันงานนี้จะเป็นการประกาศกร้าวออกไปว่าจะไม่ค่อยมี PM 2.5 อย่างมีนัยยะสำคัญ แนวทางดำเนินการจะเป็นอย่างไร ภายใน ๕ ปีว่าจะลดลงได้ใช้หรือไม่ เหมือนกัน

ในส่วนของศิลปินขอให้พิจารณาในคณะทำงาน ซึ่งคณะทำงานจะตั้งในวันนี้หรือในภายหลังก็ได้

นางสาวพรเพ็ญ วงศ์กิมโนชัย กรมการ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าเครือข่ายอากาศสะอาดได้จัดงานอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างพลเมืองตื่นรู้ ด้านอากาศสะอาด เพื่อสุขภาพ (Active Citizen for Clean Air) ไปแล้วสามครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมประมาณ ๑๒๐ คน ซึ่งจะมีแผนที่จะจัดรวม 3 กลุ่มนี้อีกครั้งอยู่แล้ว จึงเป็นข้อเสนอว่าทางเครือข่ายอาจจะมาร่วมเป็นการจัดอบรมครั้งที่ ๔ ร่วมกับรัฐสภาได้ โดยจะมีผู้เข้าร่วมที่จะคัดเลือกจากร้อยกว่าคนเหลือประมาณ ๔๐ คน ซึ่งที่จริงแล้วการอบรมเชิงปฏิบัติการส่วนใหญ่ก็จะเป็นการประชาสัมพันธ์ตัวร่างและการทำงานเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยครั้งล่าสุดท่านวี เล็กอุทัย เลขานุการคณะกรรมาธิการ ได้เข้าไปร่วมด้วยซึ่งอาจจะทำให้เห็นภาพงานอบรมเชิงปฏิบัติการที่เครือข่ายอากาศสะอาดจัดขึ้นเป็นอย่างไร

นางสาวคณินิล ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าเครือข่ายอากาศสะอาดทำเรื่องการเสริมสร้างพลเมืองตื่นรู้ ด้านอากาศสะอาด เพื่อสุขภาพ (Active Citizen for Clean Air) โดยจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการไปแล้วสามครั้ง สามกลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มประชาชนสังคม กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มธุรกิจ กลุ่มที่สามเป็นกลุ่มหน่วยงานรัฐ และนโยบาย ซึ่งจากโจทย์ที่รับมาจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) นั้น ในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งสุดท้ายต้องนำ ๓ กลุ่มนี้มารวมกัน ซึ่งจะพอดีกับช่วงที่คณะกรรมาธิการจะจัดโครงการจึงอยากจะปรึกษาว่า คณะกรรมาธิการเห็นสมควรหรือไม่ที่จะให้นำสามกลุ่มดังกล่าวที่มีความพร้อมและตื่นตัวแล้ว มาจัดงานร่วมกันในวันดังกล่าวที่สภาผู้แทนราษฎร โดยจะไปรวมกับการประชุมกลุ่ม (Session) ใดก็ตามที่คณะกรรมาธิการจะจัดสรร โดยอาจเป็นการจัดอบรมสำหรับ ๑๒๐ คนหรือน้อยกว่านั้น

ประธานคณะกรรมาธิการ แสดงความเห็นว่าเป็นประเด็นดังกล่าวจะมีการตั้งคณะทำงานในประเด็นนี้ ทั้งนี้สิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการคือให้ฝ่ายเลขานุการร่างเอกสารที่จะส่งไปทุกหน่วยงาน พร้อมวัตถุประสงค์การจัดงาน เพื่อเป็นเริ่มต้นที่จุดนั้นแล้วนำร่างเอกสารดังกล่าวให้ที่ประชุมตรวจสอบ และทำรายการรายชื่อหน่วยงานที่จะต้องส่งเอกสารอย่างเป็นทางการไปถึงเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขอบประมาณหรือว่าเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นางทิพย์พาพร ตันตีสุนทร กรรมการและที่ปรึกษา แสดงความคิดเห็นว่าพูดถึงไฟกัศกรูปในงานนี้ท่านประธานได้พูดตั้งแต่แรกแล้วว่างานนี้ต้องปัง ที่นี้มีแน่นอนคือว่าไฟกัศกรูปนี้มาจากเครือข่ายอากาศสะอาดที่ท่านคนึงนิจ ศรีบัวเอี่ยม รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่งได้พูดถึง แล้วก็ท่านประธานได้พูดถึงส่วนราชการต่าง ๆ ดิฉันมีความเห็นว่าควรขยายไปถึงกลุ่มเยาวชนซึ่งทางกรรมการหรือรัฐสภาน่าจะได้ทำจดหมายเชิญไปในโรงเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้ส่งตัวแทนนักเรียนหรือประธานสภาหรืออะไรนักเรียน ซึ่งดิฉันคิดว่านี่จะเป็นรูปธรรมในการขยายงานรวมไปถึงกลุ่มเยาวชนซึ่งเขาก็ได้รับผลกระทบจากอากาศไม่สะอาดเช่นเดียวกัน เช่นนี้เมื่อนักเรียนมา ดิฉันเชื่อเหลือเกินว่าจะมีอาจารย์มาด้วยเพราะฉะนั้นก็จะได้ง่ายตัวนี้ที่เป็นหน้าเป็นตามากขึ้นแล้วก็มีอุปสรรคมากขึ้นด้วย

ประธานคณะกรรมการ ในเรื่องงานจะมีทุกเพศทุกวัยทุกกลุ่มอาชีพ ขอเชิญให้ทุกท่านร่วมกันเสนอชื่อหน่วยงาน หรือองค์กร ที่ต้องการให้เข้ามาร่วม เพราะฉะนั้นคงไม่ได้มีเพียงคณะกรรมการที่เดียวที่จะจัดเพราะเป็นวันที่ทุกคนให้ความสนใจ เพราะฉะนั้นแต่ละหน่วยงานก็อาจจะต้องมีการกระจายไปแต่ละงานที่จัดขึ้น เพราะฉะนั้นจึงต้องรีบทำองค์ประกอบให้ครบถ้วนหาตัวให้เจอแล้วรีบจองตัวไว้อีก่อน

โดยงานนี้แสดงถึงหลายๆอย่าง รวมถึงเป็นหมุดหมายของรัฐบาลด้วย เพราะฉะนั้นจึงมีความเห็นว่าน่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดังนั้นจึงต้องจัดให้ดี

โดยสรุปคือ ให้เร่งดำเนินการจัดเตรียม ทำรายการ (list) และตั้งคณะทำงาน โดยให้เสนอตัวเพื่อเป็นคณะทำงานในกลุ่มในแอปพลิเคชันนี้ได้ตามแต่ความถนัดและต้องการ แต่ในวันนั้นคณะกรรมการทั้งหมดจะต้องเป็น full team เพราะเป็นองค์กรหลักในการจัดงาน โดยคณะกรรมการการชุดนี้ซึ่งเป็นกิจเจ้าภาพก็ต้องแสดงตัว ถ้าจะด่าก็ด่าคณะกรรมการทั้งหมดเพราะทำไม่เสร็จแต่ถ้าชื่นชมคณะกรรมการก็เป็นส่วนหนึ่งในการที่ได้ต่อสู้และผลักดันกฎหมายนี้ให้แล้วเสร็จ เพราะฉะนั้นก็อย่าเพิ่งเผลอคิดว่าคณะกรรมการไม่ได้เป็นวีรบุรุษแต่ถ้าทำไม่ได้แย่นะ

เพราะฉะนั้นถ้าซังดีคือเป็นเป็นผลบุญใหญ่ต่อประเทศไทยถ้าทำไม่ได้ก็เป็นอีกด้านหนึ่งเช่นกัน เพราะฉะนั้นก็เป็นการเปิดตัวพวกเราด้วยว่าพวกเราพร้อมกันต่อสู้ฝ่าฟันตั้งแต่วันแรกจนถึงวันที่ ๗ กันยายนนั้นก็จะเป็นเวลาเกือบหนึ่งปีพอดีที่ได้มาทำงานร่วมกันตรงนี้

โดยขอให้บรรจุเรื่องนี้เป็นวาระการประชุมในการประชุมทุกวันศุกร์เพื่อติดตามความคืบหน้า

๔.๒ นัดประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมตินัดประชุมครั้งต่อไปในวันศุกร์ที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา เป็นต้นไป ห้องประชุม ๖๐๔ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่หนึ่ง
ได้ขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๒๐ นาฬิกา

นางสาวดวงกมล ทวีสุวรรณ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาววัลทนา จำปาทอง

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวเอมอัชฌิ บุญเกิด

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้ช่วยเลขานุการประจำ

คณะกรรมการฯ ตามข้อบังคับ

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๓ วรรคสี่

นางสาวจินดาภรณ์ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด
พ.ศ. ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๙ วันศุกร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ ในการประชุม
ครั้งที่ ๒๐ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ และให้ดำเนินการเปิดเผยตามมาตรา ๑๒๙ วรรคหก
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

(นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.